

Verbatim records

XIV Riigikogu, I Istungjärk, Täiskogu korraline istung

Wednesday, 12.06.2019, 14:00

Edited

14:00 Istungi rakendamine

1. 14:01 Riigikogu liikme Kalle Grünthali ametivanne

14:02 Istungi rakendamine

2. 15:54 Jäätmeseaduse, jäätmeseaduse muutmise seaduse ning jäätmeseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (15 SE) kolmas lugemine

3. 15:56 Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" eelnõu (34 OE) esimene lugemine

4. 15:59 Põhja-Makedoonia Vabariigi ühinemist käsitleva Põhja-Atlandi lepingu protokollide heakskiitmise seaduse eelnõu (26 SE) teine lugemine

5. 16:02 Väärtpaberituruseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (28 SE) esimene lugemine

6. 16:14 Maksukorralduse seaduse, kohtute seaduse ja vedelkütuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (29 SE) esimene lugemine

7. 16:31 Eesti Vabariigi valitsuse ja Araabia Ühendemiraatide valitsuse vahelise lennuliiklust nende riikide territooriumide vahel ja väljaspool neid käsitleva kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu (27 SE) esimene lugemine

8. 16:39 Euroopa Komisjoni liikme kandidaadi ettekanne

14:00 Istungi rakendamine

13:59 Esimees Henn Põlluaas

Austatud Riigikogu! Alustame Riigikogu täiskogu I istungjärku 9. töönädala kolmapäevast istungit.

---

1. 14:01 Riigikogu liikme Kalle Grünthali ametivanne

14:01 Esimees Henn Põlluaas

Esimesena võtame seoses Riigikogu liikme Jaak Madisoni volituste lõppemise ja tema tagasiastumisega vastu Riigikogu liikmeks asuva asendusliikme Kalle Grünthali ametivande. Palun!

14:01 Kalle Grünthal

Asudes täitma oma kohustusi Riigikogu liikmena Riigikogu XIV koosseisus, annan vande jääda ustavaks Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale. (Aplaus.)

14:02 Istungi rakendamine

14:02 Esimees Henn Põlluaas

Nüüd tuleb siis eelnõude ja arupärimiste üleandmine. Keit Pentus-Rosimannus, palun!

14:02 Keit Pentus-Rosimannus

Härra juhataja! Head kolleegid! Reformierakonna fraktsioon annab täna üle eelnõu, mille eesmärk on ühe eelkõige väljaspool Eestit elava kogukonna ees oleva võla likvideerimine ja seaduses oleva vastuolu kõrvaldamine. Eesti riik ei tohiks panna oma sünnijärgseid kodanikke sellisesse olukorda, kus nad täisealiseks saades peavad valima sisuliselt oma ema ja isa kodakondsuse vahel või Eesti ja näiteks uue ning võib-olla ainult ajutise elukohariigi kodakondsuse vahel. Me kõik teame, et tuhanded, tõenäoliselt kümned tuhanded eestlased on üle maailma laiali elama läinud kas siis ajaloolistel põhjustel, tööga seotud põhjustel või perekondlikel põhjustel. Ja kui tegu on sünnijärgsete Eesti kodanikega, siis neil kõigil on õigus Eesti kodakondsusele põhiseadusest tulenevalt võõrandamatu. Kahjuks on praegu kehtiv seadus siamaani muutmata ja põhiseadusega kooskõlla viimata. Ikka veel ütleb kodakondsuse seadus, et Eesti kodanik peab täisealiseks saades valima ja otsustama, kas ta loobub selle teise riigi kodakondsusest või Eesti kodakondsusest, samal ajal kui põhiseadus välistab võimaluse sünnijärgset Eesti kodakondsust ära võtta. Me leiame, et see olukord ei ole mõistlik ja vajab muutmist selliselt, et sünniga kaks kodakondsust saanud laps ei peaks 18-aastaseks saades enam ühest lahti ütlema. Hoiame sellisel moel edaspidi kinni põhiseaduse mõttest ja sisust juhinduvalt hoiame oma väliseesti kogukondi ja kõiki neid noori peresid, kus lastel üks vanem on Eesti ja teine mõne muu riigi kodanik. Me anname selle eelnõu täna üle ja oleme valmis aruteluks kõikide eelnõus sisalduvate detailide üle. Aitäh!

14:04 Esimees Henn Põlluaas

Tundub, et rohkem eelnõusid ei ole. Olen Riigikogu juhatuse nimel vastu võtnud ühe eelnõu, juhatuse otsustab selle menetlemise vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele. Mul on ka üle anda üks teade. Täna pärast täiskogu istungi lõppu toimub siin istungisaalis kodanikuühiskonna toetusgrupi asutamiskoosolek, kokkukutsuja on Heiki Hepner. Järgmisena kohaloleku kontroll.

Kohaloleku kontroll

Kohal on 90 Riigikogu liiget, puudub 11.

Austatud Riigikogu, lugupeetud kolleegid! Enne, kui me läheme tänase päevakorra juurde, on vaja lahendada üks küsimus. Nimelt esitas Eesti Reformierakonna fraktsioon 30. aprillil Riigikogu juhatusele ettepaneku taastada olukord, kus Riigikogu Valgesse saali on kõrvuti paigutatud Euroopa Liidu lipp ja Eesti Vabariigi lipp. Selgitan veidi seda olukorda. Riigikogu Valge saal on meie kõige esinduslikum tseremoonia- ja esindussaal. Seal on kogu aeg lehvitud Eesti Vabariigi lipud. Seoses Euroopa Liidu eesistumisega toodi sinna ka Euroopa Liidu lipud. Paraku need Euroopa Liidu lipud erinevalt traditsioonist ja tavast unustatigi sinna. Vastavalt senisele kombele on nii, et kui meil on mingisugune tähtpäev, mingi riigi delegatsiooni visiit, siis on toodud sinna ka konkreetse riigi või organisatsiooni lipud. Pärast on need ära viidud ja toodud Eesti lipud tagasi. Nüüd juhtus nii, et Euroopa Liidu lippe, mis sinna toodi ja millega asendati pooled Eesti lipud, enam tagasi Eesti lippude vastu ei vahetatud. Riigikogu 100 aasta juubeli puhul, kui algasid need juubeliüritused, juubelinädal, tõime Eesti Vabariigi lipud tagasi ja nii nad lehvivad seal, kuni nädal aega hiljem, 30. aprillil Reformierakond esitas selle taotluse.

Juhatus arutas seda küsimust, konsensussele me ei jõudnud. Reformierakond pakkus vahepeal ühe kompromissi välja, kuid võttis selle tagasi ja jäi lõpuni kindlaks seisukohale, et pooled Eesti lipud tuleb Riigikogu Valgest saalist Eesti parlamendi juubeli aastal kõrvaldada ja asendada Euroopa Liidu lippudega. Kuna konsensus ei saavutatud, me olemegi täna teie ees ja see küsimus on Riigikogu otsustada. Täpsustuseks lisan, et enne kui me hääletuse juurde läheme ja sõltumata tulemusest, kuidas me täna hääletame, see tava, et me teiste riikide delegatsioonide või mingite tähtpäevade puhul paneme ka need teised lipud lehvima, säilib. See ei muutu. Küsimus on, mis lipud meil lehvivad Valges saalis.

Ja nüüd me võimegi minna hääletamise juurde. Sõnavõtte ei ole selles ... Kuidas? Küsimused on lubatud, kuid sõnavõtte ei ole. Palun, härra Jürgen Ligi!

14:10 Jürgen Ligi

Aitäh! Härra Põlluaas, palun selgitage, mis protseduur see praegu oli. Te lugesite ette oma seisukohti, aga see tool, kus te istute, peaks panema teid kehastuma neutraalseks ja parteiväliseks Riigikogu juhiks. Ilmselt oli ka mingisuguseid teisi seisukohti, mida oleks viisakas tutvustada. Millised on teised kaalutlused peale nende kaalutluste, mis teie esitasite? Millised on kaalutlused teistsuguseks valikuks? Muide, ennist te käitusite täpselt samamoodi. Te käitusite nagu suvaline ekrelane, kui solvasite Maris

Laurit, samas peaministri solvava käitumise peale te ei öelnud midagi. Kuidas ikkagi niimoodi saab? Ma ei taha seda sõna teie puhul kasutada, aga kuidas saab Riigikogu esimees olla nii erapoolik ja mitte esindada Riigikogu, mitte valijaid üldiselt, vaid ainult oma parteid?

14:11 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Selles te nüüd küll eksite. Ma ütlesin teile, kogu saalile, milline oli Reformierakonna ettepanek. See ettepanek on kirjalikus vormis mul siin laual, see ettepanek on taga riiulites nii nagu eelnõud ja kõik muud materjalid. Kõikidel on olnud võimalus seda lugeda. Ja ei kuulu sugugi hea tava juurde, et Riigikogu juhataja loeb ette kõik ettepanekud ja eelnõud – siis me jääksimegi siia istuma. Ja täna on meil arutada ka mitu paksu eelnõu. Kõik Riigikogu liikmed, kes on soovinud, on saanud sõna-sõnalt Reformierakonna seisukoha ja ettepanekuga tutvuda. Järgmine on Kaja Kallas. Oi, vabandust! Andrei Korobeinik.

14:12 Andrei Korobeinik

Aitäh, hea eesistuja! Mina olen tutvunud päevakorraga ja kui te väidate, et oli aega tutvuda, siis mina väidan, et mul ei olnud seda aega. Kas te oskate öelda, mis kodukorraseaduse paragrahvi alusel me praegu seda hääletame?

14:13 Esimees Henn Põlluaas

Küsimus on selles, et kui Riigikogu juhatus ei jõua teatud küsimustes konsensusele, siis ütleb kodu- ja töökorra seadus, et see teema läheb suurde saali hääletamisele. Selline oli Reformierakonna soov. Kaja Kallas, palun!

14:13 Kaja Kallas

Aitäh! Hea koosoleku juhataja! Üks asi on see, et te lugesite ette selle ettepaneku, mille tegi Reformierakond, aga teine asi on see, kuidas te seda siin Riigikogu saalis esitasite. Te ütlesite, et me tahame kõrvaldada Eesti lipud. See ei ole ju nii! Kõrvaldati ikkagi Euroopa Liidu lipud. Küsimus on selles, kas Valges saalis võiksid olla nii Eesti lipp kui ka Euroopa Liidu lipp. Seda saab esitada ka täiesti neutraalses vormis. Aga ma küsin ka, millisele protseduurireeglile tuginedes te võtate väga erakondliku positsiooni, mis ei ole tegelikult Riigikogu esimehele kohane.

14:14 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Euroopa Liidu lippude paigutamine Valgesse saali tähendab poolte Eesti lippude eemaldamist sealt. Nii lihtne see ongi. Kui te soovite endist olukorda taastada – seda, mis ajutiselt tekkis, kuna Euroopa Liidu lippe ära ei viidud –, siis see tähendabki täpselt seda, et pooled Eesti lipud tuleb Valgest saalist eemaldada. Taavi Rõivas.

14:14 Taavi Rõivas

Aitäh! Hea koosoleku juhataja! Enne seda, kui juhatus arutas eemaldatud Euroopa Liidu lippude tagasitoomist ega jõudnud konsensusele, andis keegi korralduse Euroopa Liidu lipud Valgest saalist ära viia. Kes ja mille alusel sellise korralduse andis? Kas selleks oli alus olemas või oli tegemist omavoliga? Minule teadaolevalt juhatus seda toona, kui need lipud sealt välja visati või ära viidi – kuidas soovite –, ei arutanud.

14:15 Esimees Henn Põlluaas

Korralduse selleks andsin mina isiklikult Riigikogu esimehena. Ja mitte mingisugust korda ega tava ma sellega ei rikkunud. Meil puudub reglement selle kohta. Meil on lipuseadus, mis sätestab, kuidas ja kus kasutada hoonetest väljaspool Euroopa Liidu ja muid lippe, Eesti lippu, aga siin Eesti parlamendis sees me järgime väljakujunenud tava, traditsioone, kombeid. Ja selleks on olnud alati, et meil lehvivad siin Eesti lipud. Euroopa Liidu lipud lihtsalt jäeti sinna peale eesistumise lõpetamist, kui nad tegelikult oleks pidanud välja vahetatama taas Eesti lippude vastu. Ja selleks ma andsingi korralduse. Madis Milling, palun!

14:16 Madis Milling

Suur tänu, härra istungi juhataja! Kõigepealt väike täpsustus, et Valges saalis ei ole lipud kunagi eriti lehvunud. Mulle ei meenu kordagi, et seal oleks mõlemal poolel olnud aknad lahti, nii et oleks tõmbetuul. Aga nüüd ma ei saa päris täpselt aru. Te ühelt poolt räägite tavadest ja kommetest, teiselt poolt saime aru, et tegemist oli teie isikliku korraldusega ehk ühe inimese korraldusega viia Euroopa Liidu lipud ära. Nüüd peab suur saal hääletama nende tagasitoomise üle. Kust ikkagi jookseb piir tavade ja ühe isiku isikliku otsustusõiguse vahel?

14:17 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Ma ei tea, kas te teete nalja või. Vaadake parem enda fraktsiooni liikmetele otsa. Kui kogu aeg on toimetatud ühtemoodi, see on muutunud traditsiooniks ja tavaks läbi aastate, siis seda tava aga mingisugusel seletamatul põhjusel, ilma mingisuguse otsuseta rikutakse. Endise olukorra ennistamine on ju täiesti loomulik. Mille üle siin imestada on? Aga kui erakond, kes nõuab selle tava rikkumise n-ö ennistamist ja jätkamist, nõuab selle küsimuse toomist suurde saali, ei lepi sellega, nii et me juhatuses jõuaksime konsensusele, siis me seda täna siin hääletamegi. See on Reformierakonna soov. Marko Mihkelson, palun!

14:18 Marko Mihkelson

Aitäh! Lugupeetud koosoleku juhataja! On väga kahetsusväärne, et te valetate ja vassite avalikkusele ja sellele saalile. Need lipud, Euroopa Liidu lipud, ei toodud Valgesse saali seoses eesistumisega. Riigikogu Kantseleil on väga hästi teada ja teil peaks ka olema teada, millal need lipud sinna toodi. Need toodi sinna 9. mail 2016. aastal. Millal oli eesistumine? 2017. aasta teisel poolel. Nende lippude n-ö viibimine Valges saalis ei ole seotud olnud meie eesistumisega Euroopa Liidus, millega te olete algusest peale oma autoritaarset sammu püüdnud põhjendada. Teiseks on meie ettepanekus kirjas ka see, et kuna selle kohta reglementi ei ole, siis võiks välja töötada korra, et sümbolitega sellisel kombel, nagu teie seda olete teinud, poliitiliselt ei mängitaks.

14:19 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Ma tean, jah, täpset kuupäeva, millal need lipud sinna toodi. Need toodi enne Euroopa Liidu eesistumist, aga seoses eesistumisega nad jäidki sinna ja peale seda ei vahetatud neid tagasi Eesti lippude vastu. Minu meelest on ääretult kummaline kuulda siin Eesti Vabariigi parlamendi 100 aasta juubeli aastal ja eelmine aasta oli meil ka Eesti Vabariik 100 juubeliaasta, et keegi tekitab siin skandaali ja tahab Eesti lippe Eesti parlamendist välja lükata ja asendada teiste lippudega. Mis puutub autoritaarsusesse, siis siin ei ole mitte mingisugust küsimust autoritaarsuses. Ma täidan enda ametist tulenevad kohustusi ja õigusi. Ja mis puutub valetamisesse, siis te võisite ju oma fraktsioonis arutada mingit ettepanekut reglement koostada. Selline ettepanek ei ole Riigikogu juhatusse jõudnud – ma ei tea, kuhu see jõudis. Ja pealekauba ma ei ole üldse seda meelt, et me peaksime veelgi rohkem mingisugust bürokraatiat juurde tootma ja kõik asjad peensusteni ära reglementeerima. No sellel ettepanekul ei ole mingisugust sisu. Kalle Palling, palun!

14:21 Kalle Palling

Aitäh, hea koosoleku juhataja! Me kuulasime siin üsna emotsioonidest laetud teie isiklikku ja ilmselt teie erakonnaga kooskõlastatud versiooni sellest, kuidas need lipud Valgesse saali said ja kuidas need siis teisaldati. Infotunnis istus teie kõrval Peep Jahilo, kes on Riigikogu Kantselei direktor ja kellel ilmselt on mõnevõrra täpsem arusaam sellest, mis puhul Euroopa Liidu lipud Valgesse saali toodi ja milliste sündmuste järel, millise pressipealepanemise järel need sealt eemaldati. Mulle teadaolevalt – vabandust, kui ma eksin! – ei eksisteeri sellist nähtust nagu Riigikogu esimehe korraldus. Kui see kuski kirjas on, siis võib-olla te aitate mul seda leheküljenumbrit ja paragrahvi leida. Kui see vaid teie peas eksisteerib, see Riigikogu esimehe korraldus, siis ma tõesti soovitan teie koalitsioonipartneritel ka seda arvestada, et sellise loogika järgi ei ole Euroopa Liidu lipud viimased asjad, mida te siin oma korraldustega ümber organiseerima hakkate. Kas järgmisena eemaldatakse, ma ei tea, Eiki Nestori pilt Riigikogu esimeeste portreede seast? Mis siis järgmiseks tuleb? Teie jaoks on see ju väga selgelt sümbolitega mängimine, aga te olete valedel abil kogu seda n-ö sündmuste järjekorda endale sobivaks ilustanud. Marko Mihkelson tõi selle ilusasti välja. Aasta enne eesistumist pandi need lipud väliskomisjoni esimehe arusaadava pöördumise peale Valgesse saali. Jne, jne, jne. Äkki te tõesti selgitate, kust kohast te võtate endale õiguse anda Riigikogu Kantseleile selliseid korraldusi? See on

lihtsalt üks väga konkreetne küsimus. Ja teiseks: mis tuleb järgmiseks? Milline korraldus on teil plaanis järgmisena anda?

14:23 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Noh, see on täiesti tüüpiline opositsioonipoliitiku soov maalida seinale mingisuguseid tonte ja levitada hirme, mis nüüd järgmiseks tuleb. Mis järgmiseks? No kuulge, andke andeks! Küsimus, mida me täna siin arutame ja mida me hakkame ka hääletama, on lipud Valges saalis. Muud teemad ei kuulu üldse asja juurde. Keit Pentus- Rosimannus!

14:23 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh! Hea härra Põlluaas! Teie esinemine ei ole absoluutselt kooskõlas sellega, milline peaks olema ühe kõrgeima seadusandliku kogu juhi esinemine. Te olete kogu Riigikogu juht. Te ei ole EKRE juht, te ei ole koalitsiooni juht, vaid te olete Eesti Vabariigi parlamendi esimees. Palun käituge vastavalt! Ma pean korrigeerima kaks valet, mis te oma sissejuhatavas tiraadis esitasite. Esiteks, et ei ole olnud mitte mingisugust juttu reglemendi väljatöötamisest ega ole esitatud selle kohta ettepanekut. Mina esindasin eelmisel nädalal kokku tulnud vanematekogus Reformierakonna fraktsiooni ja seal ma mitte ainult ei teinud selle ettepaneku, vaid seal käis ka arutelu regelemendi koostamise võimalikkuse üle. Teiseks: väide, et Reformierakond on soovinud või nõudnud rahvuslippude eemaldamist Riigikogu Valgest saalist, ei vasta tõele. Ka seda te proovisite väita eelmisel nädalal kogunenud vanematekogus ja ma korrigeerisin seda. Reformierakond on soovinud Euroopa Liidu lippude lisamist Valgesse saali, mitte rahvuslippude eemaldamist. Ja ma veel kord palun, et kui te olete valitud Riigikogu esimeheks, siis palun käituge vastavalt!

14:25 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Siin tuli nüüd õige mitu süüdistust valetamises. Jah, me arutasime seda. Vanematekogus ma ka teatasin, et mina ei ole ühtegi ettepanekut saanud, et juhatus ei ole saanud ettepanekut reglemendi kehtestamiseks. Siis sa jah tõepoolest ütlesid, et selline ettepanek teil on. Me seda väga põgusalt arutasime ja see vanematekogus mitte mingisugust toetust ei leidnud. Vastupidi, leiti just nimelt, et meil ei ole mõtet ennast koormata üleliigse bürokraatiaga. Loeme seda Reformierakonna fraktsiooni ettepanekut: Reformierakonna fraktsioon teeb ettepaneku Riigikogu juhatusel taastada paari päeva tagune olukord – nüüd on aega rohkem läinud –, et Valges saalis seisaks taas kõrvuti Euroopa Liidu lipp ja Eesti Vabariigi lipp. Ja mida tähendab see olukorra taastamine? See tähendab just nimelt seda, et me viime pooled Eesti lipud välja. Te tahate taastada seda ajutist olukorda, kui saalis olid Euroopa Liidu lipud ja jäeti lihtsalt lehvima sinna, ilma et need oleks jälle tagasi vahetatud. Andrei Korobeinik, palun!

14:26 Andrei Korobeinik

Aitäh! Hea eesistuja! Ma esitasin teile ühe konkreetse protseduurilise küsimuse: mis paragrahvi alusel me seda praegu hääletame? § 56 Riigikogu kodukorra seaduses võimaldab teil täiendada päevakorda, näiteks juhul, kui tegemist on sõjaolukorraga või õiguskantsleri ettepanekuga või muu sellisega. Kui meil on praegu sõda, siis ma küsin, kellega, aga kui mitte, siis ma küsin teist korda: mis paragrahvi alusel me hääletame täna seda küsimust?

14:26 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Juhatus arutas seda Reformierakonna ettepanekut ja konsensust selles küsimuses kahjuks ei saavutatud. Seetõttu kasutan Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 16 lõikest 4 tulenevat Riigikogu juhatuse liikme õigust ja panen selle küsimuse Riigikogu täiskogus päevakorravälisele hääletusele. Kadri Simson, palun!

14:27 Kadri Simson

Aitäh! Lugupeetud Riigikogu esimees! Möödunud nädalal oli meil vanematekogu koosolek ja seal tõepoolest nende lippude küsimust arutati. Ja me läksime laiali teadmisega, et Reformierakond läheb kaaluma pakutud alternatiivi, et Riigikogu peasissepääsu juures, kus on meil fuajee, pannakse üles

lisaks Eesti lipule veel ka nende suuremate organisatsioonide lipud, kuhu me kuulume: Euroopa Liit, NATO, praeguses olukorras on tähtis ka ÜRO. Kas te oskate seletada, et miks see kompromissettepanek ei sobinud?

14:28 Esimees Henn Põlluaas

Kahjuks ma seda seletada ei oska. Selle kompromissettepaneku tegi Reformierakond ise, kui ülejäänud juhatus nende põhiettepanekuga ei nõustunud. Me võtsime siis aega, et ka teised fraktsioonid saaksid asja arutada. Järgmisel juhatuse koosolekul oli selge, et kõik ülejäänud fraktsioonid nõustuvad Reformierakonna esitatud kompromisslahendusega, aga kahjuks Reformierakond võttis selle kompromissettepaneku tagasi. Arutasime peale seda ka vanematekogus seda küsimust. Reformierakond võttis endale veel mõtlemisaega ja viimasel juhatuse koosolekul saime teada, et nad jäävad enda algse seisukoha juurde. Taavi Rõivas, palun!

14:29 Taavi Rõivas

Aitäh! Iga Eesti lipp on sümbol ja tegelikult ei tohiks ju olla vahet, kas saalis on üks, kaks, neli või 24 Eesti lippu. Eesti lipp on seal kohal igal juhul ja küsimus on pigem selles, kas seal saalis ei tohi olla mitte ühtegi Euroopa Liidu lippu Eesti lipu kõrval. Kui aga teie jaoks on küsimus selles, et Euroopa Liidu lippude saali toomine tähendab automaatselt kahest Eesti lipust loobumist, siis kas teile oleks vastuvõetav selline lahendus, et jätta neli Eesti lippu, mille kõrvale lisada ka neli Euroopa Liidu lippu? Sel juhul mitte ühtegi lippu välja ei pea viima ja Eesti ja Euroopa Liit saavad selles olulises saalis sümbolitena kõrvuti olla? Kas see oleks vastuvõetav ettepanek?

14:30 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Mina isiklikult olen seda meelt, et kui meil on kogu selle pika taasiseseisvuse perioodi jooksul kindlad kombed ja tavad välja kujunenud, siis on meil põhjust neid jätkata. Meie – mina isiklikult ja ka ülejäänud fraktsioonid siin saalis – olime nõus selle kompromissiga, et Riigikogu fuajeesse panna üles Eesti lipp, Euroopa Liidu lipp, NATO lipp, ka ÜRO lipp – kõikide nende oluliste organisatsioonide lipud, mille liikmed me oleme. Siis oleks kõik võimalikult ära märgitud, kõikide olulisus esile toodud. Aga kahjuks ei olnud Reformierakond sellega nõus. Hanno Pevkur, palun!

14:31 Hanno Pevkur

Aitäh! Hea koosoleku juhataja! Te räägite siin kogu aeg tavadest ja kommetest. Kindlasti tavad ja kombed on väga tõsine argument, aga üks tavadest järelikult muutus 2016. aasta 9. mail. Ka riigisekretär juhtis omal ajal tähelepanu sellele, et riigi institutsioonid võiksid panna Eesti lipule lisaks välja ka Euroopa Liidu lipu. Ja Riigikogu nii talitaski, et pani Euroopa Liidu lipu Eesti lipu kõrvale. Teie küüniliselt arvate, et see tähendab Eesti lippude kõrvaldamist. Aga nagu ka kolleeg Rõivas ütles, see ei ole ju nii. Teil oleks olnud võimalus panna Valgesse saali neli üht lippu ja neli teist, siis ei oleks mingit probleemi olnud. Ma küsin teie käest aga ajaloo kohta käiva küsimuse, et asjast aru saada: miks see otsus 2016. aasta 9. mail tehti? Kas te olete võtnud ühendust näiteks Maria Alajõega, kes tol ajal oli kantselei direktor, et selles küsimuses vähekene selgust tuua ja saada aru, kas teil ikkagi oli õigus ainuisikuliselt otsustada selle üle, et nüüd enam Euroopa Liidu lippe Valges saalis ei ole? Põhiline probleem on ju selles, et te võtsite lihtsalt isepäiselt, ilma juhatuse ja suure saaliga arutamata vastu otsuse, et nii, nüüd lähuvad Euroopa Liidu lipud Valgest saalist minema. Kas te suhtlesite Maria Alajõega ka?

14:32 Esimees Henn Põlluaas

Tavade ja kommete rikkumine ei tähenda seda, et oleks kehtestatud automaatselt uued tavad. Mis puudutab olukorda Valges saalis, siis Euroopa Liidu lippude sinna viimine ega ka jätmine ei ole sätestatud mitte ühegi otsusega. Juhatuse otsust selle kohta ei ole, Riigikogu otsust selle kohta ei ole. Nii et väita, et ma olen ainuisikuliselt mingisuguseid otsuseid rikkunud – see ei vasta tõele. Ma lihtsalt ennistasin endise olukorra.

Aga Eerik-Niiles Krossil oli enne üks redaktsiooniline küsimus, kui ma õigesti aru sain.

14:33 Eerik-Niiles Kross

Tegelikult mul oli protest, sellepärast ma vehkisingi käega. Kodu- ja töökorra seaduse § 74 näeb ette, et kui Riigikogu liikmel on protest, siis ta annab märku käega, mitte ei pane sõnavõttu kirja, ja ta peab kohe sõna saama. Nii et see on juba seaduserikkumine, et ma kohe sõna ei saanud. Aga ma tahan sellest samast seadusest edasi rääkida. Te siin ühele küsimusele vastates ütlesite, et päevakorravälisena pandi see küsimus vastavalt § 16 lõikele 4 hääletusele. Seal öeldakse nii, et Riigikogu juhatusel liige võib panna küsimuse päevakorraväliselt hääletamisele Riigikogu istungil. Kui küsimus on päevakorraväliselt hääletusel, siis arutelu ei avata. Tegelikult on see, mis siin toimub, arutelu. Mulle oma erakonna liikmena see arutelu muidugi meeldib, aga kui me räägime tavadest ja protseduuridest, siis me ei tohiks ise pidevalt kodu- ja töökorra seadust rikkuda. Tegelikult teie oma sissejuhatava kõnega avasite sisulise arutelu, selle asemel et ettepanek hääletusele panna. Sellest ka kogu see reaktsioon. Kui me tavadest räägime, siis siin saalis tuleb rangelt kinni pidada, isegi kui need sätted meile ei meeldi, sellest samast kodu- ja töökorra seadusest. Muidu me muutume millekski, mis ei ole parlament.

14:35 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh märkuse eest! Tõepoolest, päevakorraväliselt tuli ettepaneku hääletus siia saali vastavalt kodu- ja töökorra seadusele ja Reformierakonna soovile. Ma ei avanud arutelu ega läbirääkimisi, praegu on Riigikogu liikmetel lihtsalt võimalus esitada küsimusi. Ja kui neid on jätkuvalt, siis aitäh! Urmas Espenberg järgmisena.

14:35 Urmas Espenberg

Alguses, hea juhataja, sa ütlesidki, et me ei aruta seda teemat, ja siis ma võtsin oma sõnavõtusoovi tagasi. Aga läks ikkagi aruteluks.

14:35 Esimees Henn Põlluaas

Nüüd on küsimused.

14:35 Urmas Espenberg

Esiteks, minu arvates juhataja ei ole rikkunud mingisugust seadust. Ta lähtus Eesti põhiseadusest ja lipuseadusest. Euroopa Liit ei ole mingi liitriik, nagu oli Nõukogude Liit, vaid riikide ühendus. Liikmesriikidel on õigus oma parlamendis lippe kasutada, kuidas nad heaks arvavad. Näiteks Poolas on väljas ainult Poola lipud. Ja võib-olla see hääletamine siin annab sellele otsusele legitiimsust juurde, kui vanematekogu ei jõudnud üksmeelele. Nii et ma igati toetan seda.

14:36 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Ma ka loodan, et kogu küsimus selle hääletusega laheneb. Toomas Kivimägi, palun!

14:36 Toomas Kivimägi

Aitäh! Härra juhataja! Te märkisite, et Euroopa Liidu lipud jäid sinna seoses Euroopa Liidu eesistumisega. Kas te sellega tunnistate, et see oli tegelikult viga? Teiseks, te viitasite korduvalt tavadele. Nagu kolleeg Marko Mihkelson ütles, Euroopa Liidu lipud on Valges saalis olnud kõrvuti Eesti lippudega juba 9. maist 2016. See tähendab, et peaaegu oleks saanud täis kolm aastat. Ma arvan, et kolm aastat on piisavalt pikk aeg, et seda võiks võtta kui uut tava, mida teie ka eelmise koosseisu ajal, olles küll opositsioonis, tolereerisite. Te ei tõstatanud kordagi Riigikogu saalis küsimust, kas see on sobilik või mitte. Kas teie arvates on ühes demokraatlikus riigis normaalne, et lippude äraviimiseks piisab Riigikogu esimehe suulisest korraldusest, aga selleks, et lipud tagasi tuua, on vaja Riigikogu 101 liikme hääletust? Kas see on normaalne õigusriigis?

14:37 Esimees Henn Põlluaas

Jah, ma tõepoolest leian, et ei ole normaalne, et selline küsimus tuuakse siia suurde saali. Selleks ei ole otsest vajadust. Aga kuna Riigikogu Reformierakonna fraktsioon seda nõudis, siis nii me siin olemegi, mitte minu ega teiste erakondade soovil. Ja tõepoolest, me ei saa tavadest üle ega ümber. Tava on olnud selline, et teatud juhtudel tuuakse mingite organisatsioonide või teiste riikide lipud pidulikel puhkudel valgesse saali ja pärast viiakse jälle ära. Kui te leiate, et nende sinna jätmine on justkui tava jätkamine, siis peaksime sinna jätma ka kõik ülejäänud lipud – kõikide nende riikide lipud, kelle

delegatsioonid on meil käinud. Näiteks järgmine nädal tuleb meile külla Horvaatia president. Kahtlemata pannakse sellel puhul Valgesse saali üles Horvaatia lipp. Kas see võiks siis sinna jääda? Jne, jne. Lõpuks oleks meil suur lipumeri. Ei, me peame järgima just nimelt väljakujunenud tavasid. Ja nii ka jätkama. Tarmo Tamm.

14:39 Tarmo Tamm

Aitäh, Riigikogu esimees! Ma lippudele palju tähelepanu ei pühendaks, sest kui me esmaspäeval kinnitasime 9. töönädala päevakorra, siis seda punkti seal ei olnud. Kuidas tekib järsku päevakorda päevakorraväline punkt? Saadikud oleks pidanud eelnevalt teadlikud olema, et selline punkt tuleb täna päevakorda ja otsus läheb ka veel hääletusele. Millistel juhtudel saavad sellised punktid päevakorda tekkida? On see Riigikogu esimehe ainuõigus, juhatuse õigus või kelle õigus on selliseid punkte päevakorda panna? Nädala alguses me sellest punktist ei teadnud mitte midagi.

14:39 Esimees Henn Põlluaas

Jah, täiendavaid punkte on võimalik päevakorda lülitada jooksvalt ja see konkreetne hääletus on võetud tänasesse päevakorda kodu- ja töökorra seaduse § 16 lõikest 4 tulenevalt. Jevgeni Ossinovski, palun!

14:40 Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Ma jätkan kolleeg Korobeiniku küsimust. Paar vastust tagasi läks asi veel segasemaks. Te ütlesite, et vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 16 lõikele 4 teie kasutasite õigust tuua see ettepanek siia hääletusele. Vastates ühe teise kolleegi küsimusele aga ütlesite hoopis, et Reformierakond taotles selle küsimuse toomist saali. Kas te võiksite nüüd üht asja selgelt öelda? Minu küsimus tuleneb lihtsalt sellest, et te sealsamas vanematekogu koosolekul, kus mina ka viibisin, ütlesite, et EKRE-le see hääletus väga sobib – paneme propagandamasinad täie auruga tööle ja on väga vahva. Küllap Reformierakond võib ka samamoodi mõelda. Sellepärast palun öelge täpsuse huvides, kes juhatuse liikmetest taotles vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 16 lõikele 4 selle küsimuse hääletamist täna siin.

14:41 Esimees Henn Põlluaas

Seda taotles Riigikogu juhatuses Reformierakond ja vastavalt sellele tuli see ettepanek täna siia hääletusele. Siim Kallas, Riigikogu asejuhataja, tegi avalduse, et nemad ei nõustu kompromissiga ja nemad sooviksid selle küsimuse toomist suurde saali hääletamisele. Siim Kallas, palun!

14:41 Siim Kallas

Aitäh, härra esimees! Selgituseks. Esiteks, tõepoolest, kui juhatuses ei ole konsensust, kui üks juhatuse liige ei ole nõus pakutud variandiga, siis on juhatusel kohustus tuua küsimus suurde saali hääletamisele. Me tegime veel vahepealse variandi ja kutsusime kokku vanematekogu, aga juhatuses ikkagi konsensust ei saavutatud. Seaduses ette nähtud protseduur on selline, et siis tuleb küsimus suurde saali. Nii et järelikult võib küll öelda nii, et ettepanek on saalis minu nõudmisel, kuna ma ei nõustunud otsusega, mis praegu on langetatud. Teiseks, see kompromissettepanek, mida härra esimees mainis kui Reformierakonna ettepanekut, et viia lipud alla fuajeesse – see siiski ei olnud Reformierakonna ettepanek. Selle kui ühe variandi pakkus arutamiseks välja Riigikogu Kantselei. Mina tõepoolest tegin ettepaneku ka seda varianti arutada ja ka meie fraktsioonis see arutelul oligi. Kuid me jääme oma seisukoha juurde. Nii et Reformierakonna ettepanek on ikkagi see, mis on meie kirjalikus tekstis väljendatud.

14:43 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Jah, kindlasti, teie seisukoht on see, aga juhatuses tõite te selle kompromissvariandi lauale isiklikult. Seda ei käinud välja mitte kantselei juhatas. Andrei Korobeinik.

14:43 Andrei Korobeinik

Ma selguse mõttes küsin üle, mida me ikkagi hääletame. Kas me hääletame ettepanekut, mille on Reformierakonna fraktsioon teinud, täpselt sellises sõnastuses? Kui see nii on, siis pean ütlema, et see tekst, mille te alguses ette lugesite, nägi välja nagu teie arvamuse esitamine. Kus selle Reformierakonna ettepaneku täpse tekstiga saab tutvuda?

14:43 Esimees Henn Põlluaas

Reformierakonna konkreetne ettepanek on seal taga riulites. Ja kui me läheme hääletamise juurde, siis ma loengi täpselt ette nende ettepaneku, jätan vaid ära sõnad "paari päeva tagune", sest nüüd on sellest ajast möödunud märksa rohkem kui paar päeva. Aga ma loen nende ettepaneku täpselt ette, kui me hakkame hääletama. Aadu Must, palun!

14:44 Aadu Must

Aitäh, lugupeetud juhataja! Ma pean tunnistama, et mul on selle diskussiooni juures natukene piinlik. Ma tegelikult mõistan kõiki osapooli. Opositsiooni ülesanne ongi pinget kruvida kas või obstruktsioonini välja, aga me üldiselt oleme harjunud püüdma siiski teha kvaliteetseid otsuseid. Kui vaadata, siis on minu meelest päris hea, kui Riigikogu esimees mõned sellised küsimused, mille puhul ta tunnetab konsensust, lahendab ise ära. Midagi hullu ei juhtu. Ei pea küsimusi isegi mitte eestseisusesse viima, kui ei teki konflikti. Aga Riigikogu esimehe käsutuses on terve rida väga häid tööriistu ja üks neist on Riigikantselei sümboolikakomisjon. Sümboolikakomisjon lahendab nii riikliku sümboolika kui muide ka kohaliku omavalitsuse sümboolika küsimusi. Ja tuleb välja, et enamasti ei olegi tegu ühe sümboliga, vaid nagu sellise tervikansambliga. No nii nagu me ei loo sageli mitte ühte terminit, vaid terminoloogiat kui tervikut. Me ei loo mitte ühte seadust, vaid tegeleme seadusandlusega. Kas äkki võiks saata selle ettepaneku neile? Las see komisjon teeb ka tööd ja esitab meile põhjendused, siis ei pea Riigikogu esimees võtma kogu seda diskussiooni enda peale. Kuulame, mida arvavad selle valdkonna spetsialistid.

14:45 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Jaa, tõepoolest, tänaseks me oleme seda teemat arutanud juba pea kaks ja pool kuud. See on olnud üleval peaaegu kõikidel juhatuse koosolekutel, seda on arutanud vanematekogu, ka Riigikogu Kantselei ja juhatus on alati seal juures olnud. Ka vanematekogu koosolekul tõstati küsimus, kas probleemi võiks kantselei oma jõudude ja vahenditega lahendada, aga nad keeldusid sellest. Ja täiesti arusaadaval ja mõistetaval põhjusel: nad ütlesid, et kuna teema on kaks ja pool kuud üleval olnud, on see väga politiseerunud ja nemad ei soovi sellesse sekkuda. Küsimus on juba jõudnud sellesse punkti, kus ikkagi Riigikogu liikmed peavad selle otsuse tegema. Ja see on täiesti arusaadav seisukoht. Kai Rimmel, palun!

14:47 Kai Rimmel

Hea Riigikogu esimees! Ma ei taha rääkida lippudest, ma hoopis küsin sellist asja. Te ilmselt olete kursis, et lippude juurest seinalt kõrvaldati kunagi kellegi korraldusel vapp. Kelle korraldusel seda tehti, kas see pannakse tagasi ja kui, siis millal?

14:47 Esimees Henn Põlluaas

Jah, tõepoolest, kunagi oli seal üks puidust valmistatud vapp, aga Valge saali renoveerimise, restaureerimise käigus see viidi sealt minema. See on alles. See on meil all keldris, kus me hoiame ka kõiki neid sinimustvalgeid lippe, mis on Pika Hermannini tornis lehvunud. Ta on ilusti tallel. Aga kuna kujundajad leidsid, et see ei ole kunstilises mõttes siiski nii kvaliteetne ja korralik ese, et see sinna seinale pärast neid korrastustöid sobiks, siis ta võeti sealt maha. Kui teid huvitab minu isiklik hinnang, siis ta tõepoolest on tore, aga pigem asjaarmastaja valmistatud ese. Kui arvestada, et see hoone on ikkagi riigi esindushoone ja muinsuskaitse all jne, siis mina isiklikult selle vapi tagasipaigutamist ei toeta. Võib-olla mõnes teistsuguses teostuses küll. Aga see teema ei ole praegu väga aktuaalne. Hanno Pevkur, palun!

14:49 Hanno Pevkur

Aitäh! See kõlab juba natukene nagu "Pehmetes ja karvastes", et kas keegi paigutab midagi kuskile keldrisse ja siis tulevad keldrist otsused, eks ole. Äkki te siiski võtate nüüd selle kümme minutit vaheaega, loobute oma jonnist ja ütlete Riigikogu Kantseleile, et võib need lipud tagasi panna. Oleks see piinlik jama siin läbi. Te ei vastanud mu esimesele küsimusele, kas te Maria Alajõe käest küsisite, kuidas 2016. aasta 9. mail need lipud sinna said. Äkki te uurite järele. Ja ka kolleeg Musta viidatud komisjon ei mõistnud seda kuidagi hukka või ei keelanud seda, et 2016. aasta 9. mail need lipud sinna pandi. Järelikult nad pidasid seda sobilikuks. Tollal ei olnud see poliitiline otsus, tollal Riigikogu suur saal ega juhatus suure tõenäosusega seda väga ei arutanud. Aga te võite kindlasti selle selgeks teha, küsides oma varasemate kolleegide käest, helistades näiteks Eiki Nestorile või siis, veel kord tuletan meelde, Maria Alajõe. Teie enda huvides oleks võib-olla see, et ...

14:50 Esimees Henn Põlluaas

Küsimus!

14:50 Hanno Pevkur

... äkki te võtate selle kümme minutit ja lõpetate selle jama, selle oma jonnimise ära ja annate Riigikogu Kantselei direktorile ülesande panna need lipud üles selliselt, nagu need olid.

14:50 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! "Pehmete ja karvastega" on teie erakonnal kindlasti kordades rohkem kogemusi. Olid ju teie erakonna liikmed seal suured staarid ja osalejad. EKRE-l ei ole "Pehmete ja karvastega" mingit pistmist. Ei ole EKRE-l ka mitte mingisugust pistmist selle vapi viimisega alla keldrisse. Saali renoveerimine tehti kunagi ammu, nii et seda kuidagi meie süüks või mittesüüks pidada ei ole põhjust. Jah, tõepoolest, me küsisime järele. Alajõega ma isiklikult ei kohtunud ega küsinud temalt selle kohta. Polnudki põhjust, tema oli siit majast juba ära. Küll aga on siin majas ju teised inimesed ja Riigikogu Kantselei tõepoolest uuris, kuidas see juhtus, et need lipud sinna jäid. Mitte ühtegi otsust selle kohta ei ole, nad lihtsalt jäeti sinna kellegi soovil – niisama, ma ei tea, millises vormis väljendatud soovil. Ja nii ei ole ka mingit põhjust, miks me omal soovil ei võiks neid siis ka tagasi vahetada Eesti lippude vastu. Andrei Korobeinik, palun!

14:51 Andrei Korobeinik

Aitäh! Ma hakkan nüüd vaikselt selgusele jõudma. Ma tutvusin Reformierakonna fraktsiooni avaldusega, mis erineb oluliselt sellest, mida ma siin istungi alguses kuulsin. Selles avalduses on kirjas, et nemad teevad ettepaneku, et Valges saalis seisaks taas kõrvuti Euroopa Liidu lipp ja Eesti Vabariigi lipp. Üks ja üks on kokku kaks. Aga seal on neid lippe rohkem. Minu küsimus on, kuhu need ülejäänud lipud kolivad. Ega neid juhuslikult keldrisse ei viida?

14:52 Esimees Henn Põlluaas

Jah, algul ma ei kandnud Eesti Reformierakonna ettepanekut täpselt ette. Ma selgitasin olukorra tausta oma sõnadega. Aga mis puutub lippudesse, siis kõiki lippe hoitakse väga viisakalt ja korralikult. Nad ei koli mitte kuskile tolmusesse, hämarasse keldriruumi, vaid meil hoitakse kõiki teiste riikide ja nende organisatsioonide lippe, kuhu me kuulume, väga ilusasti ja väga väärikalt. Nii et ei ole põhjust karta, et nende Euroopa Liidu lippudega teiste seas midagi juhtub. Tarmo Tamm, palun!

14:53 Tarmo Tamm

Aitäh! Ma ei küsi mitte vappide ja lippude kohta. Ma küsin jälle, kuidas see punkt päevakorda tekkis. Esmaspäeval seda päevakorda ei kinnitatud. Kas ei oleks siis olnud tark vähemalt eile teavitada, et kolmapäeval on esimene päevakorrapunkt see? Kui ma tegelikku päevakorda ei tea, siis ma ei tea ka, millal näiteks kolmanda ja neljanda punkti aruteluks saali tulla. Nii te võtate mult õiguse ja võimaluse nendes punktides kaasa rääkida. Niimoodi ma ei tea, milliste punktidega te tulete suurde saali ja mida te päevakorda panete. On elementaarne, et muudatustest vähemalt üks päev ette teatatakse. Ja esmaspäeval oluks kõige parem. Miks see punkt ei saanud esmaspäeval selle nädala päevakorda? See on minu küsimus.

14:54 Esimees Henn Põlluaas

Kahjuks esmaspäeval ei olnud see veel teada. Reformierakond ei olnud teatanud oma lõplikku seisukohta. See teadmine tekkis juhatuse koosolekul, mis toimub peale Riigikogu istungit ja peale komisjonide istungeid. Seetõttu ei olnudki võimalik seda panna nädala päevakavasse. Me pidime selle tänasesse päeva panema, sest selle nädalaga saavad meil ju istungid otsa. Loomulikult oleks olnud parem, seda ma tõesti tunnistan, see teema üles võtta järgmine nädal või veelgi hiljem, aga kahjuks suvi tuleb peale. Helmen Kütt, palun!

14:54 Helmen Kütt

Härra eesistuja, suur aitäh! Mul on korralduslik küsimus. Ma saan aru, et Riigikogu esimees annab korralduse ja see täidetakse. Mõistlik! Kas samasugune korralduse andmise õigus on ka aseesimeestel? Ehk siis: kas peale teie korraldust lipp ära viia oleks aseesimees Siim Kallas võinud anda korralduse lipp tagasi tuua?

14:55 Esimees Henn Põlluaas

Väga hea küsimus! Ma ütlen nüüd oma sisetunde järgi, et ilmselt mitte. Kristen Michal.

14:55 Kristen Michal

Aitäh! Hea koosoleku juhataja! Ma mõtlen, kuidas see Riigikogu juhatus ja juhataja meil nüüd kuidagi nii saamatu on. Tallinnas me pidasime Kõlvartiga peaaegu poolteist aastat sõda ja tulemuseks on, et Eesti lipu saime saali. Küll remondi hinnaga, aga see tuleb sinna. Siin aga ei suuda juhataja ja juhatus aru saada lihtsast ettepanekust, et Valges saalis seisaks kõrvuti Eesti ja Euroopa Liidu lipp. See ei tähenda millegi äraviimist, see tähendab tunnistamist, et me kuulume Euroopa Liitu. Ma arvan, et seda teile selgitati. Üks kahest: kas te olete rumal või mängite rumalat seda mitte kinnitades. Nii et ma küsin: kumbapidi see nüüd on?

14:56 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Eks te võite arvata mida iganes, aga mind paneb väga imestama, kuidas Reformierakond siin võitleb selle eest, et pooled Eesti lipud välja viia, aga linnavolikogus võitleb selle eest, et Eesti lipud just nimelt sisse tuua. Küllap see näitab lihtsalt teie kahepalgelisust. Ja vastupidi, Riigikogu juhataja ei ole sugugi nõrk olnud. Ma olen seisnud Eesti lippude püsimise eest meie kõige tähtsamas tseremoniaalruumis. Tarmo Tamm.

14:57 Tarmo Tamm

Aitäh! Te ise ka ju mõistsite, et niimoodi ei saa päevakorrapunkt tekkida, nagu ta tekkis. Olgugi et otsustati väga hilja. Täna ei ole ju viimane Riigikogu istung, homme on ka istung. Miks seda ei võiks homme arutada, kui kõik on teadlikud, et selline punkt tuleb päevakorda? Miks seda võimalust ei anta?

14:57 Esimees Henn Põlluaas

Miks peab seda arutama, seda küsige palun Reformierakonna käest. See on nende teema. (Sumin saalis.) Mulle tundub, et härra Korobeinikul on see juba viies küsimus. (Naer.) Meil ei ole määratud, kui palju peab küsima või ei tohi küsida. Olge lahke! Viies küsimus, härra Korobeinik!

14:58 Andrei Korobeinik

Mul on protseduuriline küsimus. Mind paneb tegelikult imestama, miks te lasete küsida küsimusi, mis ei ole protseduurilised, aga eks see on teie kui istungi juhataja otsus. Minu eelmised neli küsimust olid kõik protseduurilised ja ka viies on täpselt samasugune. Ma selguse mõttes küsin, sest ma eelmine kord ei saanud vastust: kas me paneme täpselt sellise sõnastusega hääletusele Reformierakonna ettepaneku, et Valgesse saali jääb kaks lippu – üks ja üks – ja ülejäänud siis kolivad kuhugi turvalisse kohta?

14:58 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Me paneme hääletusele nende ettepaneku viimase lõigu, kus nad teevad konkreetselt ettepaneku taastada olukord, kus meil oli neli lippu Valges saalis. Nende ettepanek on taastada see

olukord. See tähendab seda, et me peame sealt osa Eesti lippe välja viima. (Sumin saalis.) Mihhail Lotman, teeme järjekorras siis!

14:59 Mihhail Lotman

Aitäh! Mul on õudselt hea meel, et kõik Eesti riigi ees seisvad probleemid on juba lahendatud ja nüüd tegeleme kõige tähtsama asjaga, ühe saali sisekujundusega. Aga kuna me oleme juba tund aega sellega tegelenud, siis ma tahaks jõuda selgusele selles loogikas: te ütlesite, et normaalses olukorras on seal neli Eesti lippu, aga kui on mingi pühalik sündmus, siis tuuakse kaks lippu välja ja sinna viiakse vastava riigi omad. Ma ei saa aru, miks pidulikel sündmustel me peame Eesti lipud säält välja viima? (Naer saalis.)

15:00 Esimees Henn Põlluaas

See on austusest meid külastavate teiste riikide delegatsioonide vastu. Selline tava on kogu aeg olnud. Kui külalised lahkuvad meie majast, siis me toome Eesti lipud tagasi. Selline on hea komme. Järgmisena Jevgeni Ossinovski.

15:00 Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Ma jätkan kolleeg Korobeiniku protseduurilist küsimust. See puudutab Keit Pentus-Rosimannuse kirja viimast lõiku. Siin sellises assertiivses osas väidetakse, et Valges saalis võiksid olla kõrvuti Euroopa Liidu lipp ja Eesti Vabariigi lipp – räägitakse ainsuses. Selle lause esimeses osas – tegemist on põimlausega – on öeldud, et tuleks taastada varasem olukord. Ja teie olete siis, nagu ma sain aru teie vastusest kolleeg Korobeinikule, seda tõlgendanud selliselt, et peaks kaks Eesti lippu välja viima ja nende asemele tooma kaks Euroopa Liidu lippu. Ma olen siin ettepaneku esitajate emotsioonidest aru saanud, et tegelikult see ei ole ilmtingimata see, mida nad silmas pidasid. Kas vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seadusele saab selle ettepaneku tegija praegu selle arutelu käigus paremini modifitseerida seda, mida me hääletama hakkame?

15:01 Esimees Henn Põlluaas

Jah, tõepoolest, kui me loeme nende ettepanekut, siis on selge, et seda on sisuliselt võimatu lahendada. Ühtepidi nad ütlevad, et tahavad taastada olukorra, kus oli kaks Eesti lippu ja kaks Euroopa Liidu lippu, aga samas nad jätkavad, et oleks taas kõrvuti Euroopa Liidu lipp ja Eesti Vabariigi lipp. See oleks veelgi hullem, sellepärast et see tähendaks lausa kolme Eesti lipu äraviimist sealt. Nii et üsna segane ja arusaamatu on Reformierakonna ettepanek. Seda enam, et see jätab ju tegelikult üsna lahtiseks, mis siis juhtub edaspidi, kui tulevad teiste riikide delegatsioonid siia. Kumma lipu me siis ära viime: kas viime Eesti Vabariigi lipu ära või viime Euroopa Liidu lipu ära ja asendame selle külaliste lippudega? Aga selline on Reformierakonna ettepanek ja sellisena me selle ka hääletusele saadame.

Kuna me oleme juba pikalt arutanud ja praktiliselt kõik, kes siin küsimusi esitavad, on saanud juba kas ühe küsimuse või rohkem esitada, siis läheme üle hääletusele. (Häälekas protest ja sumin saalis.)

Protseduuriliselt ei ole sätestatud, et ma peaksin andma võimaluse rohkemateks küsimusteks. Kuna te olete soovinud kõik küsimusi esitada, siis olen eesistujana teile lahkesti vastu tulnud, seda võimaldanud, aga me peame ühel heal hetkel minema oma ülejäänud päevakorrapunktide arutelu juurde. (Suur sumin saalis.)

Keit Pentus-Rosimannus, palun, kas on ...? Ei kuule! Kas on protseduurilisi ettepanekuid, küsimusi? (Naer saalis.) Palun, Keit Pentus-Rosimannus!

15:05 Keit Pentus-Rosimannus

Aitäh! Kuna korduvalt on viidatud Reformierakonna fraktsiooni ettepanekule seda ekslikult tõlgendades, siis ma pean oma kohuseks veel kord seletada sedasama, mida ma seletasin juba Riigikogu vanematekogus. Reformierakonna fraktsiooni ettepanek on langetada põhimõtteline otsus, et Valges saalis, esindussaalis, oleksid esindatud võrdselt Eesti lipud ja Euroopa Liidu lipud. Mitu tükki neid lippe seal olema saab, selle üle me täna hääletama ei pea. See oleks põhimõtteline otsus, et Valges saalis oleksid esindatud nii Euroopa Liidu lipud kui ka Eesti lipud. Ühtlasi on mul ettepanek arutelule, mis on juba kestnud üle igasuguse piiri, joon alla tõmmata ja otsuse üle hääletada.

15:06 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Ma olen nõus, et nii nagu lugupeetud Keit Pentus-Rosimannus ütles, see arutelu või küsimustele vastamine, kogu see asi siin on läinud juba liialt pikale. Aeg on see ära lõpetada. Sellega olen päri. Ja seetõttu lähemegi nüüd hääletuse juurde ja just täpselt selles redaktsioonis, nagu Reformierakond on selle ette pannud. Härra Ossinovskil on sõna. Palun!

15:07 Jevgeni Ossinovski

Loomulikult on! Sellepärast, et te muudate oma seisukohti poole pealt. See iseenesest ei ole ju paha, aga võiks kuidagi aru saada, kus kohas teie seisukohad muutuvad ja milleks. Mina ei ole aru saanud, mis oli teie mõte enne seda, kui te Keit Pentus-Rosimannusega nõustuma hakkasite. Mida me hääletama hakkame? Ma ei saa aru, mida te panete meile ette hääletada. Äkki te tõesti arvestate kolleeg Pevkuri ettepanekut, võtate vaheaja, joote lonksu külma vett võib-olla, ja abilised oskavad ehk ära sõnastada selle, mille me hääletusele paneme. Me loeks selle üle ja siis hakkaks hääletama.

15:07 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Ma loodan, et kui me jõuame hääletuse juurde ja ma loen täpselt ette selle Reformierakonna ettepaneku, siis isegi teie saate aru, mis seal kirjas on, ja võite hääletada. Nii et nüüd läheme hääletuse juurde, annan saalikutsungi.

Austatud Riigikogu! Kes on Eesti Reformierakonna fraktsiooni ettepaneku poolt, et taastada olukord, kus Valgesse saali on kõrvuti paigutatud Euroopa Liidu lipp ja Eesti Vabariigi lipp? Palun võtta seisukoht ja hääletada! (Lärm saalis.) Kes see soovis vaheajaga? (Naer saalis.)

Hääletustulemused

Ettepaneku poolt oli 32 saadikut ja vastu 34. (Aplaus.) Hääletusel ei osalenud 27 saadikut. Reformierakonna fraktsiooni ettepanek ei leidnud toetust. (Jutt saalis. Kalvi Kõva läheb esimehe juurde seletama, et ta soovis vaheajaga võtta. Protestitakse, et hääletus on tühine.) Kahjuks ma ei kuulnud seda, kui hõigati, et soovitakse vaheajaga. Hääletus juba käis, hääletustulemus on meil olemas. (Vali protest saalis.) Ma teatasin, et küsimuste voor on läbi ja hääletus on läbi viidud. Aitäh! Otsus on vastu võetud ja Reformierakonna ... (Saalis on suur segadus. Protestid.) Jah, me arutame seda küsimust, aga praegu läheme edasi siis ülejäänud päevakorrapunktidega. Aitäh! (Keegi hõikab midagi vahele.) Aitäh! Läheme järgmise punkti juurde. (Saalist: "Ei saa minna järgmise punkti juurde!") Saame küll! Haamrilööök oli. Vaadake kaamera pildilt, peale hääletamist lõin ma haamriga. Otsus on vastu võetud. (Rahulolematus saalis.) Ettepanek on tagasi lükatud. Ma tänan teid! Läheme järgmiste punktide juurde edasi. (Saalist öeldakse: "Ei saa minna! Loe seadust, ei saa minna edasi!") Saab küll. (Saalist: "Ei saa!") Mille põhjal? (Saalist: "Paragrahv 74, loe seda, tee selgeks omale!" Suur sumin.) Härra Ossinovski, palun siis!

15:13 Jevgeni Ossinovski

Suur tänu, austatud istungi juhataja! (Sumin saalis.) Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse §-le 74 on nii, et kui Riigikogu liikmetel on proteste Riigikogu istungi läbiviimise kohta, siis need protestid lahendatakse viivitamata. Seega teie ettepanek, et läheme praegu edasi ja pärast mõtleme, ei ole kahjuks kooskõlas Riigikogu kodu- ja töökorra seadusega. Kuna on tekkinud väga põhimõtteline küsimus, kas te olete seda istungit läbi viinud seadusega kooskõlas, kuna te eirasite ühe fraktsiooni seaduses sätestatud soovi võtta enne hääletust vaheaeg, sõitsite sellest tuimalt üle, siis üks fraktsioon ehk osa Riigikogu liikmeid ei saanud oma põhiseaduslikku õigust, oma mandaati kasutada. See on väga põhimõtteline küsimus ja ma teen teile ettepaneku võtta praegu juhataja vaheaeg ja püüda see küsimus mõistuspäraselt ära lahendada, mitte seadust rikkudes edasi rullida.

15:14 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Märguanne, et soovitakse vaheajaga, jõudis istungi juhatajani alles peale hääletamist. (Vali sumin saalis.) Kahjuks on seda sellisel kombel juba hilja lahendada. Vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse paragrahvile istungi juhataja võib protesti rahuldada või selle tagasi lükata. Istungi juhataja otsus vaidlustamisele ei kuulu. Aitäh! (Lärm saalis.) No teeme ühe protseduurilise küsimuse veel. Palun! (Lärm saalis.) Kalvi Kõva, palun!

15:15 Kalvi Kõva

Aitäh! Kui te olite ette lugenud, mida me hääletama hakkame, siis olles saanud selguse, mida me hääletame, tahtsime me oma fraktsioonis enne hääletust asja arutada. Ma registreerisin siin puldil sõnavõtusoovi, võtmaks fraktsiooni nimel kümme minutit vaheaega. Kui ma nägin, et te lähete edasi, ma loomulikult tõstsingi häält ja hõikasin mitu korda, et me soovime vaheaega. Aga enne seda oli õigel ajal puldis registreeritud sõnavõtusoov, et võtta vaheaeg. Miks te seda ei aktsepteerinud? On ju sekundi pealt näha, kunas sõnavõtusoov registreeriti. Ega me ju tavaliselt vaheaja võtmiseks ei pea üle saali röökima, et soovin vaheaega võtta. See on olnud võib-olla mõnel teisel fraktsioonil kombeks, aga mitte meil.

15:16 Esimees Henn Põlluaas

Kahjuks oli siin pikk nimekiri nendest, kes juba korduvalt olid soovinud küsimusi esitada. Ja kuna ma ütlesin, et me küsimuste vooru lõpetame, siis tõepoolest teie soov jõudis minuni siis, kui juba hääletamine käis. (Kommentaariid saalist.) Aitäh! Loodame, et järgmistel kordadel sellist segadust ei teki. (Lärm saalis.) Aitäh! Protseduuriline? Hanno Pevkur, palun!

15:17 Hanno Pevkur

Aitäh! Hea istungi juhataja! Riigikogu kodu- ja töökorra seadus ütleb, et kui Riigikogu liikmetel on sõnasoove ja istungi juhataja leiab, et need sõnasoovid ei ole enam põhjendatud, et piisab juba selle punkti arutelust, siis tõepoolest on võimalik panna küsimus hääletusele, mida te ka tegite. Aga mina sain saali meeleolust selgelt aru, et inimesed, kes olid seal järjekorras, ei soovi veel hääletada. Näiteks Andrei Korobeinik näitas väga selgelt, et tema ei soovi, et te lõpetaksite küsimuste arutelu. Ja sellisel juhul ütleb Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 72 lõige 2: "Kui mõni Riigikogu liige istungi juhataja ettepaneku vaidlustab, otsustatakse sõnavõttude lõpetamine hääletamise teel." Te ei pannud hääletusele seda, kas me lõpetame sõnavõttud. Minu väide: enne, kui te läksite lõpphääletuse juurde, te rikkusite Riigikogu kodu- ja töökorra seadust. Kas te nüüd tühistaksite selle hääletuse ja paneksite siis, kui te soovite lõpetada sõnavõttud, hääletusele, kas me soovime sõnavõttud lõpetada? Ja siis me saame vastavalt kodu- ja töökorra seadusele tulla meie ettepaneku hääletamise juurde. Ma tänan!

15:18 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Minu tõlgenduse kohaselt oli istungi juhataja pädevuses otsustada, kui palju me küsimusi esitame. Nii et aitäh! Oleme selle küsimusega lõpetanud ja jätkuvad protseduurilised küsimused. Palun, Jevgeni Ossinovski!

15:19 Jevgeni Ossinovski

Aitäh! Riigikogu kodu- ja töökorra seadus, millega te ilmselgelt ei ole ennast väga hästi kurssi viinud, täpsemalt selle § 84 ütleb selge sõnaga, et kui hääletamise käigus rikutakse hääletamise korda, siis katkestab istungi juhataja hääletamise. Seda teie ei teinud, ehkki selleks ajaks oli see rikkumine nendele, kes kodu- ja töökorra seadust valdavad, põhimõtteliselt selge. Mul on küsimus teile kui Riigikogu esimehele. Kuna teie tegevus istungi juhtimisel oli vastuolus Riigikogu kodu- ja töökorra seadusega, ei saanud mina Riigikogu liikmena oma mandaati teostada, ehkki ma tahtsin seda teha. Ma pean ilmselgeks, et juhul, kui istungi juhataja ei pannud tähele ühe fraktsiooni soovi vaheaega võtta, siis hääletus katkestatakse ja korraldatakse uus. Nii on see alati olnud – see on elementaarne, see on ainuke käitumisviis, mis on kooskõlas Riigikogu kodu- ja töökorra seadusega. Teie tegite midagi muud ja sellest tulenevalt mina ei saanud oma vaba mandaati teostada. Kas see on teie arvates kuidagi kooskõlas Riigikogu kodu- ja töökorra seadusega?

15:20 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Hääletamine algas haamrilöögiga ja ka lõppes haamrilöögiga ja see viidi läbi vastavalt kodu- ja töökorra seadusele. Andrei Korobeinik, palun!

15:21 Andrei Korobeinik

Aitäh! Ma küsin nagu kindluse mõttes üle, et mis saab juhul, kui selgub, et see hääletus siiski ei olnud läbi viidud vastavalt kodukorrasseadusele. Kas me peame erakorralise istungi tegema suvel või saab seda kuidagi teistmoodi lahendada?

15:21 Esimees Henn Põlluaas

Eks me siis juhatuses arutame seda, kui peaks nii juhtuma. Ma ei oska öelda, milline on siis Riigikogu liikmete soov: kas tulla selleks erakorraliselt kokku või jätkata seda arutelu sügisel. Aga ma leian, et me oleme siiski selle hääletuse läbi viinud ja selle tulemus on jõus. Heljo Pikhof, palun!

15:21 Heljo Pikhof

Lugupeetud esimees! Tegelikult sõna antakse üldiselt registreerimise järjekorras. Te lasete teatud inimesi ette. Aga see selleks. Igati õige oleks olnud välja kuulutada vaheaeg, et lasta see, mida me hääletama hakkame, Reformierakonnal selge sõnaga kirja panna. Me oleks täpselt teadnud, mida me hääletame. Praegu on meil see paberil ettepanek ja Keit Pentuse seletus. Aga see ei tähenda seda, et me võime saalis hakata seletust hääletama. Palun tehke see liigutus, võtke vaheaeg, et oleks selge üks lause või selged kaks lauset, mida hääletada! Siis me teame kõik, mida me hääletame. Sellist asja pole enne saalis olnud.

15:22 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Me hääletame täpselt, sõna-sõnalt seda Reformierakonna ettepanekut, mis nad juhatusel esitasid. Nii see on. See on Reformierakonna soov. (Hääled saalist: "Ei ole!") Te olete selle kirjalikult esitanud, järelikult te olete seda siis soovinud. Milleks meil üldse see hääletus siin on? Kas see on nüüd ... Andke andeks, kas te jätkate protseduurilisi küsimusi? Kõigil on protseduurilised küsimused? Sellisel juhul palun, Kadri Simson!

15:23 Kadri Simson

Mu sõnavõtt oli registreeritud enne hääletamist. Ma tahtsin lihtsalt juhtida tähelepanu, et see, mis hääletusele pandi, oli täiesti arusaamatu. Sellises sõnastuses ettepanekut, nagu siin kirjas on, ei olnudki võimalik hääletada, sest ettepaneku tegija soov oli vastukäiv.

15:23 Esimees Henn Põlluaas

Jah. Aitäh! Ma olen sama meelt. (Naer ja aplaus.) Aga selline oli Reformierakonna soov. No palun väga, teil on see dokument ju käes! Kuidas sa saad vastu vaielda? Te olete ise selle kirja pannud ja selle teie soovi me panimegi teie soovil hääletusele. Kui siin kirjas on küsimused selle eelnõu kohta, siis küsimuste voor on lõppenud. Ma võtan praegu arvesse veel ainult mõned protseduurilised küsimused. Palun, Kalvi Kõla! Kõva. (Naer.)

15:24 Kalvi Kõva

Aitäh! Nii nagu ma olen juba öelnud, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon soovis võtta kümme minutit vaheaega enne hääletust. Saali tava on, et selleks, et vaheaeg võtta, registreeritakse puldil sõnavõtt ja enne hääletust Riigikogu esimees vaatab puldile ja kui on sõnavõtusoove, siis annab sõna ja inimene saab paluda vaheaega. Mina registreerisin sõnavõtu. Õigel ajal ja enda poolt esimese. Soovisin võtta meie fraktsioonile vaheaega, mis on meie õigus. Tahtsime fraktsiooniga arutada, mis me teeme selle punktiga. Teie mulle sõna ei andnud. Meie fraktsioon ei saanud asja arutada. Ja tulenevalt sellest ka meie fraktsiooni liige Jevgeni Ossinovski ei saanud teostada oma põhiseaduslikku õigust, nagu ta ütles. Teie nõunik kuulis, et ma mingil hetkel hõikasin, kui hääletus käis. Te oleksite saanud kohe hääletuse katkestada. Ma küsin: miks te ei andnud mulle sõna, võtmaks vaheaega, kui ma olin siin puldil õigel ajal vajutanud sõnavõtuklahvi? Miks te seda ei teinud?

15:25 Esimees Henn Põlluaas

Nagu ma selgitasin, minuni jõudis teie soov alles peale hääletamist. (Kommentaari saalis.) Kaja Kallas, palun!

15:26 Kaja Kallas

Aitäh! Ma juhin tähelepanu, et te viitate siin Reformierakonna fraktsiooni kirjale. Jah, me kirjutasime sellele 30. aprillil ja see ei olnud sõnastatud nii, et see on see saali ettepanek, mis pannakse hääletusele. Oleks loogiline, et juhataja sõnastab ettepaneku, mis hääletusele pannakse. Teie ei ole seda teinud ja Reformierakonna fraktsioon võib selle nüüd korrektselt sõnastada. Seetõttu me toetame ettepanekut

kuulutada välja vaheaeg. Me sõnastame oma ettepaneku juhatusesele, te saate selle maha lugeda ja me saame teha uue hääletuse, nii et kõik oleks korrektne.

15:26 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Teil oli kaks ja pool kuud aega sõnastada seda teistmoodi. (Hüüded saalist.) Kuna te seda ei teinud, siis loomulikult me panime hääletusele teie enda väljapakutud teksti. Täiesti selge! Teil oleks olnud aega teha seda ka eisel juhatusese koosolekul või peale seda, kui te juba teadsite, et see tuleb täna hääletusele. Te ei teinud seda. Te lasite Riigikogu ette tulla sellesama teksti. Aitäh teile selle eest! (Kommentaarid saalis.) Riina Sikkut, palun!

15:27 Riina Sikkut

Aitäh! Ka minu jaoks on arusaamatu, kuidas Reformierakonnal oli kaks ja pool kuud aega ettepaneku sõnastamiseks, kui mina lugesin kaks tundi tagasi pressiteatest, et meil täna tuleb selline punkt päevakorda ja läheb hääletamiseks. Meile kõigile oli see situatsioon ootamatu ja seega tuleks anda võimalus ettepaneku selgeks sõnastamiseks, et kõik Riigikogu liikmed saaksid aru, mille poolt või vastu nad hääletavad.

15:27 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Tõepoolest, kaks ja pool kuud oli aega. Eile teatas Reformierakond, et nemad nõuavad ettepaneku saali toomist, ja just nimelt selline tekst oli meil olemas. Riigikogu juhatus ei hakka Reformierakonna või ükskõik millise teise erakonna ettepanekuid ja taotlusi ümber sõnastama. Seda õigust meil ei ole. Vastasel juhul hakataks meid süüdistama selles, et me äkki tahame teksti kuidagi ümber formuleerida. See on täpselt see sõnastus, mille Reformierakond on meile esitanud. Urmas Kruise, palun!

15:28 Urmas Kruise

Aitäh, juhataja! Siit saalist on mitu korda küsitud, kuidas see punkt tänasesse päevakorda tuli. Ja ettepaneku arutelu alustades te ei viidanud kordagi, kui palju on meil õigus küsida – mitu küsimust igaühel on võimalik esitada. Selle tõttu tekkis väga suur järjekord, kaasa arvatud viis või kuus küsimust ühelt healt kolleegilt. Sellise juhtimisega jõudsite te nii kaugemale, et jätsite tähelepanuta ilmselge soovi sõna saada ja pöörduda juhataja poole palvega võtta vaheaeg. Ma kinnitan, et mina siin enda kohal istudes kuulsin, et sotsiaaldemokraatide fraktsioon tahab võtta vaheaega. Sellest anti märku ka kõva häälega. Öelge palun, austatud juhataja, mis keelab teil praegu selle hääletuse tühistada, lasta fraktsioonil vaheaeg võtta ja viia hääletus korrektselt läbi? Mis puudutab sõnastust, siis kui Riigikogu juhatusel tekib kahtlus, et sõnastus pole selge, siis võib ta uuesti asjaosalise fraktsiooni poole pöörduda ja paluda sõnastust täpsustada, sest juhatusel on plaan avaldus x päeval saali esitada. Midagi sellist ei ole toimunud. Kas te oleksite valmis tegema seda, mida soovib sotsiaaldemokraatide fraktsioon?

15:30 Esimees Henn Põlluaas

Reformierakond teadis täpselt, millal ettepanek saali tuleb. Neil oli suurepärane võimalus see soovi korral ümber sõnastada. Aitäh! (Kommentaar saalist.) Teie enda erakonna liige on juhatuses, temal oli kogu täpne informatsioon olemas, järelikult ka teie erakonnal. Ja kui te ei soovinud teistsugust sõnastust, vaid jätsite juhatusesele ettepaneku, mille varem esitasite, siis ärge palun teiste suunas vaadake.

Aitäh teile! Protseduurilisi küsimusi te olete kõik, kellel käed on üleval, juba saanud esitada. Sellega me lõpetame selle küsimuse menetlemise. (Kõva lärm saalis, jalgade trampimine.) Me läheme edasi järgmiste päevakorrapunktide juurde. (Saalist nõutakse vaheaega, jalgade trampimine jätkub.) Ja kuna osa inimesi on saalist lahkunud, ma võtan juhataja vaheaja viis minutit.

V a h e a e g

15:40 Esimees Henn Põlluaas

Võtan veel kord juhatuse vaheaja. Kümme minutit veel.

V a h e a e g

15:50 Esimees Henn Põlluaas

Lugupeetud kolleegid! Vaheajal kogunes Riigikogu juhatus ja me otsustasime anda Reformierakonnale võimaluse täpsustada hääletusele mineva ettepaneku teksti. Ja see saab olema siis selline: "Panen hääletusele Eesti Reformierakonna ettepaneku korraldada Riigikogu Valges saalis Euroopa Liidu lippude väljapanek kõrvuti Eesti Vabariigi lippudega." Läbirääkimiste ja küsimiste vooru me sellel korral ei ava, nii et võime minna hääletuse juurde. Annan saalikutsungi. Kas me võime minna hääletuse juurde? Kas kõik on kohal?

Austatud Riigikogu! Kes on Eesti Reformierakonna fraktsiooni ettepaneku poolt korraldada Riigikogu Valges saalis Euroopa Liidu lippude väljapanek kõrvuti Eesti Vabariigi lippudega? Palun hääletada!

Hääletustulemused

Aitäh! Poolt on 38 saadikut, vastu 39, erapooletuid ei ole, ei osalenud 16. Reformierakonna ettepanek ei leidnud toetust.

Läheme järgmiste päevakorrapunktidega edasi.

---

2. 15:54 Jäätmeseaduse, jäätmeseaduse muutmise seaduse ning jäätmeseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (15 SE) kolmas lugemine

15:54 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Austatud Riigikogu! Läheme edasi varem kinnitatud tänase päevakorraga. Esimene päevakorrapunkt: Vabariigi Valitsuse algatatud jäätmeseaduse, jäätmeseaduse muutmise seaduse ning jäätmeseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu 15 kolmas lugemine. Kas on soov avada fraktsioonide läbirääkimised? Läbirääkimiste soovi ei ole, me saame minna lõpphääletuse juurde.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud jäätmeseaduse, jäätmeseaduse muutmise seaduse ning jäätmeseaduse ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 82 Riigikogu liiget, vastuolijaid ega erapooletuid ei olnud. Seadus on vastu võetud.

---

3. 15:56 Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" eelnõu (34 OE) esimene lugemine

15:56 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme edasi! Tänane teine päevakorrapunkt: väliskomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" eelnõu 34 esimene lugemine. Palun ettekandjaks väliskomisjoni esimehe Enn Eesmaa.

15:56 Enn Eesmaa

Austatud kolleegid! Väliskomisjon esitas selle Riigikogu otsuse eelnõu 3. juunil sellel aastal. Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 7. juuniks ettepanekuid ei esitatud. 3. juuni istungil otsustati teha Riigikogu juhatusele ettepanek võtta eelnõu 34 esimeseks lugemiseks Riigikogu täiskogu 12. juuni istungi päevakorda. Väliskomisjoni ettekandjaks eelnõu esimesel lugemisel määrati komisjoni esimees. Aitäh!

15:57 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile küsimusi ei ole. Kas fraktsioonidel on soov avada läbirääkimised? Läbirääkimiste soovi ei ole. Läheme lõpphääletuse juurde.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele väliskomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevahelise Assamblee Eesti delegatsiooni moodustamine" eelnõu. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Otsuse poolt hääletas 75 Riigikogu liiget, vastuolijaid ega erapooletuid ei olnud. Otsus on vastu võetud.

---

4. 15:59 Põhja-Makedoonia Vabariigi ühinemist käsitleva Põhja-Atlandi lepingu protokoll heakskiitmise seaduse eelnõu (26 SE) teine lugemine

15:59 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tänane kolmas päevakorrapunkt: Vabariigi Valitsuse algatatud Põhja-Makedoonia Vabariigi ühinemist käsitleva Põhja-Atlandi lepingu protokoll heakskiitmise seaduse eelnõu 26 teine lugemine. Ettekandjaks palun väliskomisjoni esimehe Enn Eesmaa!

15:59 Enn Eesmaa

Austatud kolleegid! Selle eelnõu esimene lugemine lõpetati 4. juunil. Muudatusettepanekute tähtjaks 7. juuniks ühtki ettepanekut ei esitatud. Nende väheste päevade jooksul jõudsid juba kaks riiki, Norra ja Saksamaa, ratifitseerida selle protokoll. Kui meil õnnestub täna see töö lõpetada, siis Eestist saab 17. riik, kes on selle protokoll heaks kiitnud. Väliskomisjoni konsensuslik ettepanek Riigikogu juhatusele oli panna eelnõu 26 teiseks lugemiseks täiskogu 12. juuni istungi päevakorda ja viia läbi lõpphääletus.

16:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile küsimusi ei ole. Kas Riigikogu liikmetel on soov avada läbirääkimisi? Läbirääkimiste soove ei ole. Eelnõu kohta muudatusettepanekuid ei esitatud, me saame minna lõpphääletuse juurde.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse algatatud Põhja-Makedoonia Vabariigi ühinemist käsitleva Põhja-Atlandi lepingu protokoll heakskiitmise seaduse eelnõu. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu poolt hääletas 76 Riigikogu liiget, vastuolijaid ega erapooletuid ei olnud. Seadus on vastu võetud.

---

5. 16:02 Väärtpaberituru seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (28 SE) esimene lugemine

16:02 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tänane neljas päevakorrapunkt: Vabariigi Valitsuse algatatud väärtpaberituru seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 28 esimene lugemine. Palun ettekandjaks rahandusminister Martin Helme!

16:02 Rahandusminister Martin Helme

Lugupeetud asespiiker! Lugupeetud Riigikogu liikmed! Ma pean kohe ette vabandust paluma, et kuna te pidasite siin väga kirglikult debatti, siis mul on veidi vähe aega. Ma pean üsna varsti ära minema, et lennata ECOFIN-i koosolekule Brüsselisse. Aga ma usun, et vähemalt see osa saalist, kes on veendunult euromeelne, ei pahanda mu peale.

Väärtpaberituru seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu teenib mitut olulist eesmärki. Esiteks soovitakse edendada börsifirmade ja nende aktsionäride vahelist suhtlemist ning suurendada eelkõige väikeaktsionäride võimalust osaleda börsifirmade üldkoosolekutel. Teine eesmärk on vähendada väärtpaberite prospekti kohta kehtivaid nõudeid ettevõtete jaoks. Börsiettevõtte ja aktsionäride vahel on mitmeid vahendajaid, näiteks pangad, kes peaksid teabevahetusele kaasa aitama. Eelnõu kohaselt kohustatakse neid vahendajaid börsiettevõtete ja aktsionäride vahelist suhtlust

edendama. Samuti on eesmärk suurendada aktsionäride võimalusi kujundada börsiettevõtte juhtide tasustamise poliitikat. Juhtide all peetakse silmas nõukogu ja juhatuse liikmeid. Üldkoosolek hääletab tasustamise põhimõtete üle vähemalt iga nelja aasta tagant ja ka tasustamise põhimõtete olulised muudatused tuleb esitada üldkoosolekul hääletamiseks. Lisaks tuleb börsiettevõtetel hakata veebilehtedel oma juhtide tasusid avalikustama. Börsiettevõtetega seotud muudatused tulenevad Euroopa Liidu õigusest. Sellekohases direktiivis ette nähtud valikukohtade puhul on proovitud arvestada võimalikult palju meie börsiettevõtete seisukohtadega. Näiteks tasu avaldamisel otsustati piirduda nõukogu ja juhatuse liikmetega, tegevjuhtide tasu ei avalikustata.

Eelnõu eesmärk on ka ajakohastada Eesti õiguses kehtivaid väärtpaberite prospekti koostamise nõudeid, lähtudes seejuures ettevõtte suurusest. Prospektis on kirjas investoritele pakutav teave raha kaasava ettevõtte ja emiteeritavate väärtpaberite kohta. Teatud ettevõtetel, eelkõige väiksematel, on nüüd võimalik esitada prospekt senisest väiksemas mahus. See muudab väiksemate ettevõtete jaoks aktsiate või võlakirjade kaudu raha kaasamise lihtsamaks ja ka soodsamaks. Need muudatused annavad ettevõtetele paremad võimalused kaaluda pangalaenu asemel muid rahastamisviise ning aitavad ühtlasi elavdada kohaliku kapitali turgu. Lisaks suurendatakse ühe olulise muudatusena väärtpaberituruseaduses künnist, millest allapoole jäävate avalike pakkumiste suuruse korral võib väärtpaberite prospekti koostada lihtsustatud kujul, lähtuvalt rahandusministri määrusega kehtestatud nõuetest. Prospekti koostamise kohustus on seotud kaasatava raha hulgaga. Praegu ei pea prospekti koostama, kui kaasatava raha maht on alla 2,5 miljoni euro, ja see künnis jääb praegu samaks. Küll aga võimaldatakse edaspidi teha lihtsustatud nõuetele vastav prospekt, kui pakkumise suurus on alla 8 miljoni euro. Kui pakkumine on suurem kui 8 miljonit eurot, tuleb igal juhul koostada prospekt ja siis juba Euroopa Liidu normidega ette nähtud viisil. Ülejäänud seadusmuudatused on pigem tehnilise iseloomuga.

Eelnõu kohaselt tehtavad muudatused peaksid enamjaolt jõustuma üldkorras. Vastan hea meelega teie küsimustele.

16:06 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, lugupeetud ettevõtja, teile küsimusi ei ole.

16:06 Rahandusminister Martin Helme

Ettekandja olen.

16:06 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Vabandust, ettekandja! Teile küsimusi ei ole. Palun kaasettekandjaks rahanduskomisjoni liikme Andres Suti!

16:06 Andres Sutt

Austatud härra juhataja! Head kolleegid! Rahanduskomisjon arutas eelnõu oma 3. juuni istungil, võttis kõik otsused vastu konsensusega ja teeb ettepaneku määrata muudatusettepanekute tähtajaks kümme tööpäeva, mis on siis 27. juuni sellel aastal. Komisjoni liikmetel oli mitmeid küsimusi, annan teile kiire lühikese ülevaate, millest me rääkisime. Esimene küsimus puudutas keelenõudeid: mis keeles prospekte tuleb teha. Rahandusministeeriumi esindaja selgitas, et see on emitendi otsustada, kas prospekt tehakse inglise või eesti keeles. Oli küsimus nende isikute ringi kohta, kelle tasud avalikustatakse. Need on siis emitendi nõukogu ja juhatuse liikmed. Lisaks oli küsimus selle kohta, mil määral mõjutab seaduse muutmise Finantsinspektsiooni töökoormust. Vastus on, et mõjutab selle võrra, kui palju tuleb uusi emitente, aga Finantsinspektsioon on sellega arvestanud. Eraldi teema oli mõiste "laitmatu maine", mis on seaduseelnõus sees. Komisjonis me arutasime seda ja jäi kokkulepe, et Rahandusministeerium täpsustab selle mõiste sisu eelnõu teiseks lugemiseks. Samuti küsisime, kas eelnõuga ette nähtud informatsiooninõuete puhul on tagatud andmete ühekordse küsimise põhimõte, ja vastus sellele oli "jaa". Tundsin ka huvi selle kohta, millised on naaberriikides rakendatavad nõuded. Rahandusministeeriumi hinnangul on need enam-vähem samad – see puudutab siis emissiooni summasid nii Lätis kui Leedus. Küsimus oli ka, mida arvavad väikeaktsionärid eelnõust.

Rahandusministeerium oli konsulteerinud erinevate turuosalistega ja nende katusorganisatsiooni FinanceEstoniaga. Eelnõu kaitseb pigem väikeaktsionäride huve ja börsiemitendid olid selle kohta ka selgitustööd teinud. Ja viimaseks oli kõne all rohkem protseduuriline täpsustus, et kuna seadust

juulikuus kindlasti vastu ei võeta, siis tuleb ka selle jõustumise sätteid eelnõus muuta. See on minu poolt kõik. Aitäh!

16:09 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, lugupeetud ettekandja! Teile on ka küsimusi. Valdo Randpere, palun!

16:09 Valdo Randpere

Aitäh! Ma oleks tahtnud seda tegelikult Martin Helmelt küsida, aga kuna tal lennuk ootab, siis ta vuristas oma jutu kiiresti maha ja põgenes puldist. Ma küsin siis sinu käest. Keelenõue prospekti kohta – iseenesest see kõlab hästi, et emitent otsustab. Aga mina mäletan, et ma protestisin ka siis selle vastu, et kui Tallinna Sadam läks börsile, siis ta avaldas täispika prospekti inglise keeles, poolpika vene keeles ja väga-väga lühikese, kokkuvõtva ja mitte palju infot sisaldava eesti keeles. Ma leian, et see on vale. Näiteks, kui üht aktsiat reklaamitakse kui tulevast rahvaaktsiat, siis tegelikult võiks olla nõue, et inglise- ja eestikeelne prospekt oleks mahult sama suured ja sisaldaks samasugust informatsiooni. Inglise keeles sellest sisust aru saada on isegi minul keeruline olnud. Ma kardan, et ka tänases valitsuses on mõni inimene, kes ei saakski asjast aru, kui me lähleks aktsiaid niimoodi müüma.

16:10 Andres Sutt

Jah, hea Valdo, ma selles osas olen sinuga nõus, et Tallinna Sadama prospekt oli tõesti koostatud selliselt, et eestikeelne osa oli liiga üldine, ei andnud investoritele piisavalt infot. Küsimus on selles, kui täpselt seda peaks seaduses reguleerima. Minu meelest on see siiski konkreetse ettevõtte nõukogu ja juhatuse teema. Ma isiklikult olen seda meelt ja minu meelest oli ka komisjonis aramus, et kui emitent suunab missiooni ennekõike Eesti turule, siis on ülimõistlik, et prospekt on lisaks sellele, et ta on inglise keeles, ka eesti keeles. Kui aga turud on enamasti väljaspool Eestit, siis ehk ei ole otstarbekas, et tekst oleks täies mahus tõlgitud.

16:11 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Toomas Kivimägi, palun!

16:11 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra juhataja! Hea ettekandja! Ka minu käest saad sa küsimuse seetõttu, et ma ei söandanud Martini käest küsida. Säätame EKRE-t, nad on täna niigi palju pihta saanud. Selles eelnõus on kirjas, et suurendatakse väikeaktsionäride võimalusi osaleda üldkoosolekutel. Mis see probleem on? Ma olen ka natukene selle valdkonnaga kokku puutunud ja ma ei tea, mis see probleem on. Mis küsimust selle eelnõuga tahetakse lahendada?

16:11 Andres Sutt

Aitäh, hea küsija! Seda konkreetset vaatenurka me komisjoni istungil ei käsitlenud. Eks see ole laiemalt säärane infovahetuse teema. Hetkel ma sulle täpsemalt vastama ei hakka, aga võin selle juurde tagasi tulla, kui küsimus on hiljem endiselt päevakorral.

16:12 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valdo Randpere, palun!

16:12 Valdo Randpere

Aitäh! Ma jätkan oma eelmist küsimust. Kuna ma olen tuntud kompromissialti inimesena, siis ma pakun sulle ja komisjoni esimehele käigupealt järgmiseks komisjoni istungiks välja kompromissi. Kui tegemist on ikkagi Eesti riigile kuuluvate äriühingute börsile viimisega, siis võiks olla kohustuslik avaldada samas mahus eestikeelne prospekt, nagu on ingliskeelne või mis tahes muu keelne. Eriti kurioosne oli Tallinna Sadama puhul, nagu ma ütlesin, see, et isegi venekeelne prospekt oli pikem ja sisaldas rohkem infot kui eestikeelne. Aga kui on tõesti erainvestor või eraomanik, siis las ta otsustab ise, nagu sa pakkusid. Teil ju diskuteeriti, et olgu see emitendi enda otsus, aga riigi puhul see ei peaks olema emitendi vaba otsus. Meil ikkagi keeleseadus ka kehtib kuskilt otsast.

16:13 Andres Sutt

No eelnõu kohta saabki 27. juunini muudatusettepanekuid teha ja kui selline ettepanek laekub, siis kindlasti komisjon käsitleb seda.

16:13 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aivar Kokk, palun!

16:13 Aivar Kokk

Aitäh! Ma lihtsalt tuletan, Andres, sulle meelde, et tegelikult meil komisjonis oligi see arutelu esimene teema, et kui Eestis on emissioon, siis kindlasti peab prospekt olema eesti keeles. Kui soovitakse see avaldada ka mõnes muus keeles, siis võib see olla ka mõnes muus keeles. Seda komisjonis arutati.

16:13 Andres Sutt

Nii. Ja küsimus? Selge, see oli täpsustus.

16:13 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem küsimusi ettekandjale ei ole. Kas fraktsioonidel on soov avada läbirääkimised? Läbirääkimiste soovi ei ole. Eelnõu 28 esimene lugemine on lõppenud. Määratud muudatusettepanekute esitamise tähtjaks 27. juuni kell 16. Täna neljanda päevakorrapunkti arutelu on lõppenud.

---

6. 16:14 Maksukorralduse seaduse, kohtute seaduse ja vedelkütuse seaduse muutmise seaduse eelnõu (29 SE) esimene lugemine

16:14 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme edasi. Viies päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud maksukorralduse seaduse, kohtute seaduse ja vedelkütuse seaduse muutmise seaduse eelnõu 29 esimene lugemine. Ettekandjaks palun rahandusminister Martin Helme.

16:14 Rahandusminister Martin Helme

Lugupeetud asespiiker! Head Riigikogu liikmed! Suur tänu, Valdo – ta küll läks vist välja –, et sa minult küsimust ei küsinud! Aga see mu ajakava ei leevendanud. Mul on au teile ette kanda maksukorralduse seaduse, kohtute seaduse ja vedelkütuse seaduse muutmise seaduse eelnõu. Selle eesmärk on täiendada Euroopa Liidu riikide vaheliste topeltmaksustamise vaidluste lahendamise regulatsiooni ja muuta ka kohtute seadust. Praegu lahendab maksuhaldur piiriülesed topeltmaksustamise vaidlused maksulepingute alusel. Direktiivi ülevõtmisel peaks maksuhaldur lahendama need kaebused koostöös teise liikmesriigi maksuhalduriga vastastikuse kokkuleppe menetluses ja sellele kehtestatakse nüüd kaheaastane kohustuslik ajalimiit. Praegu kehtib maksuhalduritel kohustus teha kokkuleppele jõudmiseks mõistlikke pingutusi, kuid mingit tähtaega ei ole sätestatud. Kui kaebust ei lahendata selle ettenähtud aja jooksul, võib maksumaksja taotleda kaebuse läbivaatamist nõuandekomisjonis. Kuna nõuandekomisjoni liikmeks võib sõltumatu tunnustatud isikuna nimetada ka kohtuniku, muudetakse samuti kohtute seadust. Nõuandekomisjoni eesmärk on vajadusel tõendeid koguda, kuulata kaebaja ära ja kaebuse kohta oma arvamus avaldada. See arvamus on maksuhaldurite jaoks siduv, kui maksuhaldurid ei jõua lõpliku otsuse tegemiseks ise kokkuleppele. Direktiivi ülevõtmisega tekib Euroopa Liidus ühtsem menetlusraamistik topeltmaksustamise kaebuste lahendamiseks, maksumaksja menetlusõigused on paremini tagatud. See tähendab, nad ei jää lõputult kuhugi menetlusse rippuma, kuna maksuhaldurid on kohustatud seda tähtaega silmas pidama.

Lisaks täiendatakse eelnõu kohaselt kohtute seadust selliselt, et edaspidi on õigus avaldada ametlikes teadaannetes rahvakohtuniku isikukood. Praegune seadus seda ette ei näe, aga tegelikkuses avaldatakse ametlikes teadaannetes juba praegu ka rahvakohtuniku isikukood. Nii viime seaduse kooskõlla päriseluga.

Maksu- ja Tolliametil tekib õigus anda maksusaladust sisaldavaid andmeid riigisiseste toetusprogrammide elluvijatele. Need on KredEx, EAS, Kultuuriministeerium, Eesti Filmi Instituut jt. Seda toetusprogrammide elluvijatele vajalikku, maksusaladust sisaldavat teavet kasutatakse toetuste

sihipärase kasutuse kontrollimiseks. Lisaks tekib maksuhalduril õigus anda maksuandmeid Keskkonnaagentuurile, et seal saadaks hinnata vedelkütuse seaduses sätestatud kohustuste täitmist, samuti Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile ja Keskkonnaagentuurile atmosfääriõhu kaitse seaduses sätestatud kohustuste täitmise hindamiseks. Vedelkütuse seadust muudetakse maksukorralduse seaduse muutmise tõttu. Vedelkütuse seaduse muudatused on tehnilist laadi ja võimaldavad teha järelevalvet kütuse liikumise üle. Vedelkütuse seaduses lisatakse kütuse käitlemise andmekogust andmete saajate hulka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnaamet, Keskkonnaagentuur ja Keskkonnaministeerium. Kokku võttes võib öelda, et direktiivi ülevõtmisel me tagame maksukorralduse seadusega maksumaksjale suurema õiguskindluse topeltmaksustamise vaidluste lahendamisel. Kohtute seaduse ja vedelkütuse seaduse muudatused on kaasnevad muudatused ja tulenevad maksukorralduse seaduse muudatustest. Seetõttu ei ole õige paketti käsitada kobareelnõuna. Aitäh!

16:18 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Teile on ka küsimusi. Valdo Randpere, palun!

16:18 Valdo Randpere

Aitäh! Sa ühe võimaliku küsimuse vastasid juba ära. Mulle tundus vahepeal, et on kobarseadus, aga ju siis ei ole, kui sa nii ütled. Meest sõnast, ministrit ka. Aga kaks küsimust ikkagi. Eelnõust ei nähtu, et selle heakskiitmine nõuab koosseisu häälteenamust, aga ma lugesin seda ja mõtlesin, et osa punkte nagu võiks sellised olla. Oskad sa öelda, kas see on koosseisu häälteenamust nõudev eelnõu või mitte? Teine asi on, et eelnõu peaks seadusena jõustuma juba 30. juunil 2019. Isegi kui sa täna lennukist maha jääd, ka siis ei näe ma, mis trikiga te suudate kolm lugemist ära teha ja panna selle 30. juunist jõustuma.

16:19 Rahandusminister Martin Helme

Aitäh! Esimesele küsimusele peab vastust küsima Riigikogu juhatuselt, see on Riigikogu menetluse küsimus. Teise küsimuse vastus on, et loomulikult on see eelnõu algatatud varem ja sinna sai see kuupäev kirja pandud lootuses, et menetlemine toimub üsna kiiresti. On täiesti ilmne, et me jõuame seaduse vastuvõtmiseni alles sügisese istungjärgu jooksul ja loomulikult teise lugemise käigus see kuupäev muutub.

16:19 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Hanno Pevkur, palun!

16:20 Hanno Pevkur

Aitäh! Hea minister! Kuna sa kaitsesid siin praegu ka kohtute seaduse muutmist, siis tõepoolest vajab eelnõu koosseisu häälteenamust ehk vähemalt 51 poolthäält. Aga ma küsin su käest just nimelt seda kohtute seadust silmas pidades. Ma loen seletuskirjast, et kohtunike ühing on tahtnud kohtunikele tegutsemiseks laiemaid õigusi, kui eelnõu algselt ette nägi. Oskad sa selgitada, mis need kohtunike soovid olid? Me teame sind kui tulist kohtusüsteemi kriitilise pilguga ülevaatajat. Nüüd sa annad kohtunikele blankoveksli tegutseda väljaspool kohtunikuametit või mis iganes.

16:20 Rahandusminister Martin Helme

Aitäh! Kindlasti ei ole tegemist blankoveksliga. Miks me anname kohtunikele õiguse selle nõuandekomisjoni töös osaleda? See tuleneb osaliselt direktiivist. Seal on ette antud raam, millised inimesed peaksid selles töös osalema. Ja kui me praktikast silmas pidades küsime, kes ikkagi on Eestis inimesed, kes oleksid pädevad taolises komisjonis töötama, siis vastus on, et nende inimeste hulk, kelle seast me peaksime need spetsialistid leidma, on tegelikult väga piiratud. Kohtute seaduses on väga rangelt kirjas, mida kohtunikud võivad väljaspool kohtumõistmist teha. Sisuliselt on seal ainult kaks asja ja me nüüd pikendame seda nimekirja minu meelest väga piiritletult. Lihtsalt selles konkreetses komisjonis võivad kohtunikud väljaspool kohtutööd osaleda.

16:21 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aivar Sõerd, palun!

16:21 Aivar Sõerd

Aitäh, austatud juhataja! Austatud minister! Meil kehtib riigisiseses õiguses üldine põhimõte, et kui maksukohustusest või deklaratsiooni esitamisest möödub kolm aastat, siis nõue aegub. Aga nüüd hakkavad eri riikide maksuhaldurid vaidlema ja siis tulevad veel need nõuandekomisjonid. Lõpptähtaeg on vist paigas, aga kuidas aegumisega jääb? Kas see kolm aastat jääb kehtima või kui me selle direktiivi üle võtame, kas siis asjad muutuvad?

16:22 Rahandusminister Martin Helme

Aitäh! Ma ei saa kinnitada, et ma seda täpselt tean, aga ma arvan, et teatud tingimustel on see aeg tegelikult isegi pikem kui kolm aastat. Aga jutt ei käi mitte inimese ja riigi vahelisest vaidlusest, vaid eelkõige kahe riigi vahelisest vaidlusest. Inimesele või ettevõtjale või, ütleme siis, maksumaksjale on esitatud mingisugune nõue, millega ta nõus ei ole, ja siis kaks riiki omavahel vaidlevad, kummas riigis ta maksu maksma peab ja kus ta maksuvabastuse saab. Neid juhtumeid on Eestis väga vähe, maksuameti andmetel aastas kümnekond. Suuremates ja omavahel tihedalt integreeritud majandusega Euroopa riikides on neid loomulikult sadu ja tuhandeid ning kui maksumaksja osutub kahe riigi vahelises vaidluses kannatanuks, siis tuleb see probleem lahendada.

16:23 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Siim Kallas, palun!

16:23 Siim Kallas

Härra minister! Ma sain teie ettekandest aru, et väljapakutud seadusmuudatused suurendavad maksumaksjate õiguskindlustust, ja see on kindlasti väga positiivne. Te lugesite ka üles terve hulga asutusi, kellel on võimalus saada maksuametist ja mujalt delikaatseid andmeid või, ütleme, sensitiivset informatsiooni maksumaksjate kohta. Kas see ei ole mitte selle õiguskindlusega vastuolus? Kas see ei tekita maksumaksjate seas ebakindlust, kui iga asutus, kes arvab, et tal on mingi probleem, saab kohe pöörduda maksuametisse ja küsida sealt, kuidas ühe või teise maksu maksmisega asi on? Ma lihtsalt ütlen kommentaariks nii palju, et see protsess, juurdepääs sensitiivsele maksu- ja pangainformatsioonile on juba 20 aastat liikunud vales suunas. Seda juurdepääsu on kogu aeg laiendatud ja mulle teeb see muret.

16:24 Rahandusminister Martin Helme

Aitäh! Ma arvan, et meile mõlemale teeb see muret. Nii palju kui ma aru saan, jutt käib sellest, et on konkreetsed toetused ühele, teisele või kolmandale isikule ja nende konkreetsete toetuste kasutust saab kontrollida. Me võime selle probleemi juurde tagasi tulla edasise menetluse käigus. Ma arvan, et see on täiesti legitiimne küsimus, kui avaralt seda võimalust tuleks anda.

16:25 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Hanno Pevkur, palun!

16:25 Hanno Pevkur

Aitäh! Hea minister! Ma palun siiski veel täpsustada, mida eelnõu koostajad ja teie mõtlesite, kui kohtunikele selle lisaõiguse otsustasite anda. Seletuskirjast on ka näha, et eeltoodu tõttu on kohtute seaduse § 49 lõike 1 teine lause sõnastatud veidi avaramalt, kui see oli eelnõus esialgu kavandatud. Äkki te siiski ütlete, millised on need lisategevused, mida kohtunikul on edaspidi õigus teha võrreldes praeguse kohtute seadusega? Minu teine märkus puudutab Ametlikes Teadaannetes avaldatavaid rahvakohtuniku andmeid. Isikukoodi peetakse üldiselt delikaatsete isikuandmete hulka kuuluvaks. Kas te kaalusite varianti, et delikaatsete isikuandmete hulgast jäetaks isikukood välja ja kasutatakse näiteks sünniaega? Siin on viidatud, et isikukoodi on vaja rahvakohtunike identifitseerimiseks, aga ehk saaks isikukoodi asemel kasutada sünniaega?

16:26 Rahandusminister Martin Helme

Ma pean ausalt öeldes tunnistama, et ma ei tea, mis kaalutlused mängus on olnud. Ma tean öelda seda, et need konkreetsed paragrahvid on tehtud koostöös Justiitsministeeriumiga. Need on nende ettepanekud, mis kooskõlastuse käigus tehtud. Täpselt ma praegu vastata ei suuda.

16:26 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aivar Kokk, palun!

16:26 Aivar Kokk

Hea juhataja! Hea ettekandja! Kui ma vaatan vedelkütuse seaduse muutmise rida, siis näen, et Eesti Õliühinguga ei ole seda eelnõu üldse arutatud. Ja kui vaadata, kellele kõigile antakse võimalus nendele andmetele ligi pääseda, siis tekib küsimus, kas tõesti on neil kõigil seda õigust vaja.

16:27 Rahandusminister Martin Helme

Ma olen nõus selle küsimuse põhiasetusega, et kui palju me ikkagi erinevaid andmeid kogume ja kui palju neid mingisugustele huvilistele jagatakse. Siin peab väga tähelepanelikult jälgima, et nii ärisaladused kui muud ettevõtete huvid oleks kaitstud. Ma olen kindlasti valmis menetluse käigus konstruktiivselt neid teemasid Riigikoguga arutama.

16:27 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud minister! Teile rohkem küsimusi ei ole. Palun kaasettekande tegemiseks kõnetooli rahanduskomisjoni liikme Riina Sikkuti!

16:28 Riina Sikkut

Hea juhataja! Head Riigikogu liikmed! Rahanduskomisjon arutas eelnõu 29 tänava 3. juunil. Seda tutvustas komisjonile rahandusminister Martin Helme ning küsimustele vastasid ka Rahandusministeeriumi ja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ametnikud. Kõige olulisem küsimus, millele Valdo Randpere juba tähelepanu juhtis, oli ka rahanduskomisjoni esimehe küsitud: miks on see eelnõu esitatud kobareelnõuna? Koos on esitatud direktiivi ülevõtmine, kohtunike õiguste muutmine, vedelkütuse andmebaasile ligipääs, programmitoetused, avalikes teadaannetes esitatava info muutmine. Komisjoni liikmed nõustusid, et vajadusel on õigustatud ühe eelnõuga mitme küsimuse lahendamine, kuid sel juhul peab seletuskirjas olema selgem teave. Maris Lauri tegi ettepaneku küsida arvamust põhiseaduskomisjonilt või kas või informeerida seda komisjoni, et selle eelnõuga tahetakse muuta ka kohtunike töösse puutuvat ja rahvakohtunike kohta esitatava info avalikustamist. See on tegelikult põhiseaduskomisjoni pädevuses. Ametnikud selgitasid, et seaduseelnõu algatati direktiivi ülevõtmiseks. On vaja üle võtta piiriülestest maksulepingutest tulenevate maksuvaidluste lahendamise direktiiv ja selleks muudetakse maksukorralduse seadust. Direktiiv näeb ette, et maksuhaldurite pädevusest nõuandekomisjoni pädevusse läinud vaidlusi lahendavad ka kolm komisjoni liiget, kelle nimetavad liikmesriikide rahandusministrid. Kuna need kolm komisjoni liiget peaks olema kompetentsed ja sõltumatud ja Eesti puhul need inimesed võiksid olla ka kohtunikud, siis tuleb muuta kohtute seadust. Kohtunike õigused mingeid ülesandeid täita pannakse meil paika seadusega. Seega muudetakse koos maksukorralduse seadusega ka kohtute seadust, et lisada säte, mis võimaldab kohtunikel maksuvaidluste puhul nõuandekomisjoni liikme rolli täita. Maksukorralduse seaduse eelmisel muutmisel jäi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Keskkonnaagentuurile andmata õigus kasutada infot kütuse käitlemise andmekogust. Nüüd leiti, et selle n-ö paranduse võiks teha maksukorralduse seadust praegu muutes, et riik ei peaks kütuse käitlejatelt mitu korda sedasama infot küsima. Komisjon otsustas konsensusega muudatusettepanekute tähtjaks määrata kümme tööpäeva ehk siis tähtaeg on 27. juunil 2019 kell 16. Ka otsustas rahanduskomisjon eilsel istungil ehk 11. juunil küsida eelnõu kohta arvamust põhiseaduskomisjonilt.

16:31 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile ei ole küsimusi. Kas fraktsioonidel on soov avada läbirääkimised? Läbirääkimiste soovi ei ole. Eelnõu 29 esimene lugemine on lõppenud. Määratud muudatusettepanekute esitamise tähtjaks k.a 27. juuni kell 16.

---

7. 16:31 Eesti Vabariigi valitsuse ja Araabia Ühendemiraatide valitsuse vahelise lennuliiklust nende riikide territooriumide vahel ja väljaspool neid käsitleva kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu (27 SE) esimene lugemine

16:31 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme edasi! Täna kuues päevakorrapunkt: Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi valitsuse ja Araabia Ühendemiraatide valitsuse vahelise lennuliiklust nende riikide territooriumide vahel ja väljaspool neid käsitleva kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu 27 esimene lugemine. Ma palun ettekandeks kõnetooli majandus- ja taristuminister Taavi Aasa.

16:32 Majandus- ja taristuminister Taavi Aas

Austatud eesistuja! Austatud Riigikogu liikmed! Kuna kaks eelmist punkti ja nende käsitlemine oli väga tihedalt seotud lennuliiklusega, siis on sobilik kõne alla võtta seaduseelnõu, mis seda teemat jätkab. Tegemist on Eesti Vabariigi ja Araabia Ühendemiraatide vahelise lennuliiklust nende riikide territooriumide vahel ja väljaspool neid käsitleva kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõuga. Eesti ja Araabia Ühendemiraatide valitsuse vahelise lennuliikluse kokkuleppe ratifitseerimise seaduse tulemusena luuakse õiguslik alus lennuühenduse pidamiseks nende riikide vahel. Mõlema riigi lennuettevõtjad saavad võrdsed võimalused ühenduse pidamiseks. Valitsustevahelise kokkuleppe allkirjastasid pooled 28. septembril 2018. aastal ÜRO Peaassamblee istungjärgul. Kokkuleppe sõlmimine on vajalik, et suurendada välisliinide arvu ning äri- ja turismisektoris vajalikke võimalusi lennata Lähis-Idasse, Kagu-Aasiasse, Okeaaniasse ja Aafrikasse. Rahvusvahelisi lennundussuhteid Euroopa Liidu liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel on traditsiooniliselt reguleeritud kahepoolsete lennuliikluse lepingutega, nende lisade ja muude asjaomaste kahe- või mitmepoolsete meetmetega. Ja nagu öeldud, 28. septembril allkirjastasid Eesti välisminister Sven Mikser ja Araabia Ühendemiraatide välis- ja rahvusvahelise koostöö minister šaik Abdullah bin Zayed Al Nahyan ÜRO Peaassambleel sellekohase kokkuleppe. Kuna kokkulepe reguleerib ka maksuküsimusi – konkreetsemalt pardavarusid ja lisavarustust puudutavaid maksuvabastusi lennuettevõtjatele, siis põhiseaduse kohaselt tuleb need sätestada seadusega ja seetõttu on kokkulepe Riigikogus vaja ratifitseerida. Aitäh!

16:34 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud minister! Teile küsimusi ei ole. Palun nüüd ettekandjaks majanduskomisjoni liikme Kai Rimmeli.

16:34 Kai Rimmel

Hea Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Riigikogu majanduskomisjoni istungil 4. juunil 2019 oli päevakorras Vabariigi Valitsuse algatatud Eesti Vabariigi valitsuse ja Araabia Ühendemiraatide valitsuse vahelise lennuliiklust nende riikide territooriumide vahel ja väljaspool neid käsitleva kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu arutelu esimesele lugemisele saatmiseks. Kohale olid kutsutud ka majandus- ja taristuminister Taavi Aas ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi transpordi asestantsler Ahti Kuningas. Minister Taavi Aas tutvustas seaduseelnõu, millega ratifitseeritakse Araabia Ühendemiraatide valitsuse ja Eesti Vabariigi valitsuse vaheline kokkulepe, mis loob võimaluse lennuühenduse tekkeks kahe riigi vahel. Ettekande järel esitati küsimusi. Sven Mikser soovis teada, kas eri riikide lennuühenduse tekkimiseks on alati vaja selline leping sõlmida. Taavi Aas vastas, et kolmandate riikidega otsesuhtluse korral tuleb sõlmida just selline leping. Kalvi Kõva uuris, kas on tulemas ka lennuliin. Ahti Kuningas vastas, et läbirääkimised käivad, kuid tõenäoliselt lükkub lennuliini avamine järgmise aasta sügisesse. Kai Rimmel tundis huvi, kas lennuliini avab ainult Dubai lennufirma. Ahti Kuningas vastas, et esialgu hakkab Dubai lennufirma lennuk lendama neli korda nädalas, aga see lennuk on 180-kohaline ja sellest mahust piisab. Otsustati teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu 12. juuni istungi päevakorda ja saata eelnõu teisele lugemisele, kui esimene lugemine lõpetatakse, 11. septembriks. Otsused olid konsensuslikud. Aitäh!

16:37 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Lugupeetud ettekandja, teile on ka küsimusi. Aivar Kokk, palun!

16:37 Aivar Kokk

Aitäh, hea juhataja! Hea ettekandja! Te mainisite, et lennureisid tulevad neli korda nädalas. Kas selline leping on juba sõlmitud, et järgmisest aastast on võimalik sõita Dubaisse?

16:37 Kai Rimmel

Nagu ma mainisin, pärast selle lepingu allakirjutamist asutakse lennuliinide lepinguid koostama. Nagu öeldud, liinid avatakse järgmisel aastal, nii et Expo 2020 ajaks peaks meil olema otseühendus Dubaiga.

16:37 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aivar Kokk, palun!

16:37 Aivar Kokk

Kas komisjonis oli juttu, kas eellepingud on sõlmitud? Kas on kindel, et me saame Expole sõita otse kodulennujaamast Tallinnast?

16:38 Kai Rimmel

Vabandust, ma ei kuulnud küsimuse algust.

16:38 Aivar Kokk

Kas komisjonis oli juttu sellest, kas lennuliini käsitlevad eellepingud on sõlmitud? Kas me võime olla kindlad, et saame Tallinnast otse Expole sõita?

16:38 Kai Rimmel

Selle lepingu alusel algab lennuliin Tallinnast.

16:38 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Urmas Espenberg, palun!

16:38 Urmas Espenberg

Aitäh, hea juhataja! Hea ettekandja! Kas on ka olnud juttu, milline lennukompanii hakkab seda liini teenindama?

16:38 Kai Rimmel

Jah, see oli üks meie küsimusi. Praeguse hetke seisuga teame, et esialgu hakkab seda liini teenindama Dubai lennufirma.

16:38 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Rohkem küsimusi teile ei ole. Kas fraktsioonidel on soov avada läbirääkimised? Läbirääkimiste soovi ei ole. Eelnõu 27 esimene lugemine on lõppenud. Määratud muudatusettepanekute esitamise tähtajaks k.a 27. juuni kell 17.15. Täna kuues päevakorrapunkt on menetletud.

---

8. 16:39 Euroopa Komisjoni liikme kandidaadi ettekanne**16:39 Aseesimees Helir-Valdor Seeder**

Läheme tänase viimase, seitsmenda päevakorrapunkti juurde, milleks on Euroopa Komisjoni liikme kandidaadi ettekanne. Head kolleegid! Kõigepealt on ettekandjal ettekandeks aega kuni 20 minutit, seejärel on kõikidel Riigikogu liikmetel võimalik esitada üks suuline küsimus ja läbirääkimistel saavad osaleda ainult fraktsioonide esindajad. Ma palun ettekandjaks Euroopa Komisjoni liikme kandidaadi Kadri Simsoni!

16:40 Kadri Simson

Lugupeetud Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Eesti Vabariigi valitsus langetas 6. juunil toimunud istungil põhimõttelise otsuse esitada mind järgmise Euroopa Komisjoni koosseisu liikme kandidaadiks. Euroopa Komisjoni voliniku kandidaadi nimetamine on teadupärast Vabariigi Valitsuse pädevuses, kuid ma pean tähtsaks ja väga asjakohaseks, et kandidaat tutvustaks ennast ka Riigikogu täiskogu ees. Selline formaat nagu täna on esmakordne. Kahel esimesel korral kuulas Eesti kandidaati Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjon ja eelmisel korral, viis aastat tagasi lahendati see küsimus olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu formaadis. Pärast seda Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 155 muudeti. Ma tänan Riigikogu selle võimaluse eest ning Vabariigi Valitsust nende usalduse eest. Valitsuse otsus esitada mind Euroopa Komisjoni järgmise koosseisu ning ka praeguse koosseisu – juhul, kui Eestis see koht vabaneb – liikme kandidaadiks tähendab mulle väga suurt vastutust. Ma ei võta seda kergelt. Meie ajalugu Euroopa Komisjonis ei ole pikk, volinikke on Eestil olnud ju ainult kaks. Senised esindajad komisjonis on minu hinnangul saanud oma tööga hästi hakkama ning ma loodan nende alustatud jätkata. Loomulikult hindan kõrgelt nõuandeid, mida Siim Kallas ja Andrus Ansip oma senise töö baasilt on valmis mulle jagama.

Nagu Vabariigi Valitsuse otsusest näha, esitatakse mind ennekõike Eesti voliniku kandidaadiks tulevases Euroopa Komisjoni koosseisus. Kuid kinnitan siin teie ees, et olen valmis tööd alustama ka juba praeguses koosseisus, juhul kui Andrus Ansip peaks asuma Euroopa Parlamendi liikmeks. Minu senine töökogemus riigikogulasena ning majandus- ja taristuministrina annab mulle head eeldused ka Euroopas Eestit väärikalt esindada. Nagu te kahtlemata teate, andis mulle selles vallas väga tugeva platvormi Eesti edukas eesistumine Euroopa Liidu Nõukogus, kus mul oli au juhtida siseturu, energeetika ning transpordi valdkonda. Eesistumise jooksul sai palju ära tehtud, suurimad sammud astusime energeetikas, kus ületasime plaanitud eesmärged ja liikusime jõuliselt edasi puhta energia paketi, kuid olime tulemuslikud ka muudes valdkondades. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tugevat tööd tunnustas kõrgelt mäletatavasti ka mainekas väljaanne Politico, kes andis Eesti eesistumise valdkondadest kõrgeima hinde energiapoliitikale, mis sai nagu tööhõive- ja sotsiaalpoliitikagi 9 punkti 10-st. Ma kasutan siinkohal veel kord võimalust tänada kõiki Eesti eesistumisega seotud inimesi ja eraldi ka MKM-i ametnikke, tänu kellele jättis Eesti endast maha väga tugeva märgi.

Head riigikogulased! Küsimusele, milliseks kujuneb Eesti järgmise voliniku portfelli uus komisjonis, on täna võimatu vastata. Komisjoni liikmete täpse tööjaotuse otsustab uus president ja ka tema isiku suhtes ei ole ju veel kokkulepet. On võimalik, et ta valitakse 20. või 21. juunil ülemkogul ning kinnitatakse juulis Euroopa Parlamendis ametisse, aga võib minna ka mõnevõrra kauem aega. Selge on aga see, et uus president muudab senist töövaldkondade jaotust. Muidugi on igal volinikukandidaadil oma nägemus, millist rolli ta kõige paremini täitma sobiks, kuid 27 vastutusvaldkonna täpse jaotuse osas saame selgust alles paari kuu pärast. On selge, et minu senine töökogemus loob head eeldused energeetika, majanduse või transpordiga tegelemiseks, aga lõplik otsus vastutusvaldkondade ja portfelli osas jääb muidugi tulevasele komisjoni presidendile, kellele tuleb kaaluda iga volinikukandidaati ning õiget rollijaotust. Ma olen kindel, et tulevane president saab selle ülesandega edukalt hakkama. Eesti meedias on olnud juttu, et üks volinikupositsioon on kaalukam kui mõni teine, mina leian, et Euroopa Komisjonis on kõik vastutusvaldkonnad tähtsad ning väärikad.

Lugupeetud Riigikogu liikmed! Esimese asjana tuleb muidugi otsustada tulevane komisjoni president ning teised juhtivad positsioonid. On olnud ka olukordi, kus uus komisjon ei saa alustada tööd 1. novembril ning lahkuv komisjon peab seetõttu tööd üle oma mandaadiga antud aja jätkama. Juhul kui Eesti praegune volinik Andrus Ansip otsustab siirduda Euroopa Parlamenti, on Eestil õigus määrata uus volinikukandidaat, kes täidab voliniku ülesandeid president Junckeri komisjoni ametiaja lõpuni – see tähendab, et kindlasti 31. oktoobrini või nii kaua, kui uus volinike koosseis ametisse asub.

Ei maksa arvata, et praeguse voliniku asendamine tähendaks mõne kuu jagu ilma ülesanneteta tööd. Tööülesanded saavad nn vahevolinikul olema küll teised kui asepresident Ansipil, kuid on selge, et Junckeri juhitud komisjon jätkab täistuuridel ja ees ootavad mitmed olulised arutelud. Junckeri komisjon on oma ametiajal algatanud 474 seadusandlikku ettepanekut, lisaks jätkati tööd veel 44 eelmise komisjoni algatuse kallal. Praeguseks on kõigist algatustest koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukoguga jõustatud 351, mis tähendab, et 167 on veel töös. Neist vahest olulisim ka meie seisukohast vaadatuna on MFM 2021–2027, Euroopa Liidu finantsraamistik. Ma tean, et president Juncker on kritiseerinud vahevolinike ametisse nimetamist, kuid siinkohal tuleb tähele panna, et Vabariigi Valitsus ei ole mind kandidaadina üles seadnud, pidades silmas pelgalt aega uue koosseisu töö alguseni. Vastupidi, valitsus

on esitanud minu kandidatuuri tulevaste komisjoni koosseisu, aga vajadusel võin tööd alustada juba varem.

Voliniku nimetamine on iga riigi õigus. See tagab võimaluse komisjonis tehtavates otsustes kaasa rääkida ja saada vajalikku infot Euroopa Liidu otsustusprotsessis toimuvast. Praeguse komisjoni liikmetest osutusid Euroopa Parlamenti valituks viis volinikku. Võib eeldada, et lisaks meie volinikule võtavad ka Hollandi ja Rumeenia volinik vastu europarlamendi mandaadi. Seega on kolmel riigil võimalus tulevase komisjoni liige juba varem määrata. Aga ka järgmise komisjoni koosseisu suhtes ei ole meie otsus kõige varasem. Meie põhjanaabrid soomlased on valinud oma tulevase voliniku, kelleks saab aastatel 2011–2014 rahandusminister olnud Jutta Urpilainen.

Head kolleegid! Ma olen veendunud, et meie kõigi huvides on tugev ja solidaarne Euroopa Liit. Euroopa Liidu ühiste väärtuste ja koostöö nurgakivid on just usaldus ja solidaarsus, mille edendamisse on Eesti valmis panustama. Meie huvides on ühtne ja avatud Euroopa Liit. Peagi ametisse asuv uus Euroopa Komisjon peab pöörama tähelepanu Euroopa julgeolekule ega tohi unustada lähedasi suhteid ka Ühendkuningriigiga, seda ka julgeolekualaselt. Liidu ja meie liitlaste vahelistesse suhetesse tuleb panustada ning neid tuleb arendada. Täna ei ole veel selge, mis saab Ühendkuningriigist, kuid on arusaadav, et me ei saa ka tulevikus ilma heade ja tugevate sidemeteta. Euroopa ühtsust on viimaste aastate jooksul seatud korduvalt kahtluse alla ning leidub neid, kes usuvad, et Euroopa Liit jätkab Brexiti tuules nõrgenemist. Mina olen veendunud, et rasked ajad peavad meid veelgi enam ühendama ja tugevamaks muutma. Ning Brexiti mittejulgestav kogemus on andnud pigem jõudu neile, kelle siht on oma koduriigi tugevdamine Euroopa koostöö abil. Euroopa riigid üksinda ja üksikuna ei suuda konkureerida teiste maailma suurjõududega. Ühise tervikuna oleme tulevik, eraldiseisvana aga ajalugu. Räägime ka Euroopa siseturust. Olen seisukohal, et tugevam Euroopa siseturg on meie kõigi huvides ja see loob Euroopa, sh Eesti ettevõtetele uusi võimalusi maailmas võrdsetel alustel konkureerida. Nii nagu oleme Eestis asunud vähendama kõiksugu bürokraatlikke meetmeid, mis ettevõtjate tegevust piiravad, tuleb seesuguseid asjatuid takistusi kaotada ka Euroopa siseturul. Me vajame vähem barjääre ja rohkem koostööd. Meil tuleb arendada digitaalset siseturgu, sest see aitab kasvatada ühiskondlikku heaolu. Me peame olema jätkuvalt tehnoloogilise innovatsiooni eesotsas, sest see on meie naturaalne konkurentsieelis. Eesti tugeva digiriigina saab anda oma panuse üleeuroopalisse arengusse.

Head eurooplased! Olen Eesti poliitikas tegutsenud kaks aastakümnet ning selle aja jooksul on mul kogunenud mõned vastased, aga ka suur hulk toetajaid ja sõpru. Te teate mind ja minu vaateid. Ja isegi kui need alati ei kattu, on meie vahel kahtlemata alati vastastikune austus. Minu vaated ei tule kellelegi üllatusena. Ma olen liberaal ning usun Euroopa Liitu ja meie ühisesse turgu, inimeste piirideta liikumisse ning pean tähtsaks iga inimest. Ma seisan uute transpordilahenduste ja muude projektide eest, pean tähtsaks innovatsiooni kõikjal transpordist energeetikani. Euroopa Komisjonil seisab ees palju väljakutseid, millest üheks tähtsaimaks võib pidada tulevast rahastusperioodi. Loomulikult on teravate teemadena endiselt laual julgeolek, piiriküsimused, Euroopa Liidu majandus ja maailma suurjõududega konkureerimine, samuti koostöö.

Head parlamendiliikmed! Vabariigi Valitsus on küll langetanud põhimõttelise otsuse esitada mind volinikukandidaadiks, kuid enne ametisse asumist peab minu kandidatuuri heaks kiitma Euroopa Komisjoni presidendi kandidaat. Seejärel tuleb mul astuda Euroopa Parlamendi ette. Euroopa Komisjoni koosseisu kiidab tervikuna heaks Euroopa Parlament ja nimetab ametisse Euroopa Ülemkogu. Seega, minu teekond täna siin teie ees ei lõpe. Sellegipoolest on mul hea meel, et sain tulla Riigikogu ette enda vaateid tutvustama ja teie küsimustele vastama. Ma tänan teid hea koostöö eest ja olen kindel, et see jätkub ka tulevikus. Aitäh!

16:50 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Teile on ka küsimusi. Siim Kallas, palun!

16:51 Aseesimees Siim Kallas

Aitäh! Kadri Simson! Ma arvan, et te olete väga hea kandidaat esindama Eestit Euroopa Komisjonis ja ma arvan, et teie läbimine kõikidest nendest filtritest, mis on üsna tõsised, saab olema edukas. Te tegelikult juba vastasite väga paljudele oletatavatele küsimustele, mis valdkonnad teid huvitavad, aga kas te võiksite ka öelda mõne valdkonna, mida te kindlasti ei taha? Teiseks tahan öelda, et teie kogemus nõukogus ehk ministrina nõukogu teatud formatsiooni juhtimisel jne on natuke teine maailm. Me keegi tegelikult ei tea, mismoodi toimib Euroopa Parlament. Seal saab teil olema väga palju tegemist, tuleb

kaitsta oma seisukohti komiteedes ja üldse, et midagi läbi viia, peab parlamendis toetuse saama. Kui heaks te hindate oma teadmisi ja arusaamist Euroopa Parlamendi tegelikust toimimisest?

16:52 Kadri Simson

Aitäh väga mitmekihilise küsimuse eest! Ma tegelikult tuginen eelkõige sellele teadmisele, mis me saime seoses Eesti eesistumisega. Eesistumiseks valmistudes me käisime Euroopa Parlamendi komisjonide ees oma tulevikuprogrammi tutvustamas ja hiljem siis saavutatut kokku võtmas. Paralleelselt tuli hoida kontakti nii raportööridega kui ka võtmeisikutega, kellest sõltus meile vajalike failide edasiliikumine. Nii et selline koostöökogemus on mul olemas, kuigi puudub Euroopa Parlamendi liikmeks olemise kogemus. Samas on see puudu olnud paljudel volinikel ka enne mind. Mis puutub valdkondadesse, siis ma arvan, et ei maksa minna läbirääkimistele tulevase presidendiga välistusmeetodile tuginedes. Ma eeldan, et iga hea juht vaatab meeskonda tervikuna ja paneb iga volinikukandidaadi vastutama selle valdkonna eest, mille juhtimiseks tal on eeldusi.

16:53 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Jürgen Ligi, palun!

16:53 Jürgen Ligi

Aitäh! Proua Simson! Mina muidugi kuulaksin hea meelega hoopis Andrus Ansipit – oleks väga huvitav –, aga nii ta praegu läheb. Kuni see valitsus püsib, olete kandidaat teie. Aga öelge sellist asja. Kui te olite fraktsiooni esimees, siis oli Keskerakonna fraktsiooni kindel seisukoht, et volinikukandidaadi üle peab hääletama parlament. Kuidas te nüüd niimoodi olete ilma parlamendi hääletuseta siin meie ees? Kas te olete muutnud oma seisukohta ja kui olete, siis miks?

16:53 Kadri Simson

Kõigepealt ma loodan, et teie soov kuulata palju ja sageli Andrus Ansipit saab teoks. Aga mis puutub sellesse formaati, siis tõepoolest, viis aastat tagasi oli meie fraktsiooni tugev soov, et see formaat jõuaks ELAK-ist, kus teadupärast on märksa vähematel Riigikogu liikmetel võimalik osaleda kui täna siin, suurde saali. Seetõttu sai kodukord 2014. aasta sügisel muudetud. Lõpuks, otsides 2014. aastal kompromissi, jõudis see samasuguse formaadini, nagu kehtib ministrite puhul: on võimalik tulla Riigikogu ette ja teha poliitilisi avaldusi. See näitab, et Keskerakond oli opositsioonis olles väga kompromissialdis.

16:54 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aivar Sõerd, palun!

16:54 Aivar Sõerd

Aitäh, austatud juhataja! Austatud Euroopa Komisjoni liikme kandidaat! Te olete teada andnud, et üks teid huvitav valdkond on energeetika, teine on transport. Euroopa Komisjon hindab semestrite kaupa liikmesriikide majandusarengu kavasad. Kui vaadata, mis hinnangud Eestile on antud – need puudutavad investeringuid –, siis näeme, et vajakajäämisi on investeringutes transpordi- ja energiataristu arendamiseks. Energiatõhususega on meil probleeme. Aga need vajakajäämised on pikalt kestnud, need hinnangud on kandunud Euroopa Komisjoni ühtedest soovitustest teistesse. Te olete nende valdkondade eest ministrina vastutav olnud. Mis teie seisukoht on: kas Euroopa Komisjoni käsutuses olevad hoovad, et liikmesriigid täidaksid komisjoni soovitusi, on piisavad või on vaja midagi ümber korraldada?

16:55 Kadri Simson

Viimased nõuanded või soovitused anti meile päeva pealt nädal aega tagasi ja seal oli ka soovitusi paremate ühenduste loomiseks. Täpsemalt räägiti energeetikaühendustest. Desünkroniseerimisega me oleme peale pikki, peaaegu kümnendi kestnud ettevalmistustöid jõudnud reaalseni, juba sellest rahastusperioodist on eeltööde jaoks rahastus saadud. Euroopa Komisjon loodab, et me ka järgmise eelarveperioodi ajal teeme investeringuid just energiajulgeoleku ja -ühenduste huvides. Sama kehtib heade transpordiühenduste kohta. Ma arvan, et need on kaks küsimust, mille osas me oleme

Euroopa Liiduga ühte meelt: Eesti väärrib turvalisi ühendusi ja väärivad ka meie lõunanaabrid. Milles tõepoolest praegu edusamme veel ette näidata ei ole ja mis oli üks osa ettekirjutusest, oli see, et viiel aastal on Eestis kasvanud fossiilsete kütuste kasutamine transpordisektoris. Meile anti selge soovitus, et tuleb leida uuenduslikke lahendusi, et eraisikud eelistaksid liikumiseks midagi muud kui eraautot ja et kaubavedu maanteedel asenduks säästvamate transpordiviisidega. Töö selle nimel Eestis kindlasti käib, aga Euroopa Komisjonil on ka konkreetseid algatusi, mis liikmesriike seda innukalt tegema sunnivad.

16:57 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Signe Kivi, palun!

16:57 Signe Kivi

Aitäh, juhataja! Lugupeetud Euroopa Komisjoni liikme kandidaat! Mina soovin teile edu tulevases vastutusrikas ametis! Aga küsin: kas on midagi, mis teil pikaajalise tegusa poliitikuna siin Eestis pooleli või päris tegemata jäi?

16:57 Kadri Simson

Kõigepealt aitäh heade soovide eest! Arvestades seda, kui lühike tegelikult, kui aastakümnete arvu silmas pidada, on minu töökogemus, siis ma loodan, et mul on veel väga palju Eestis teha. Kindlasti ei ole sellele töökohale asumine hüvastijätt Eestiga. Ma kavatsen tulevikus naasta ja kõik, mis seni tegemata jäänud, võimalusel ära teha.

16:58 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Hanno Pevkur, palun!

16:58 Hanno Pevkur

Aitäh! Hea Kadri! Võib juhtuda, et sa ei saa juhtida neid lemmikvaldkondasid, mida sa soovid. Võib juhtuda, et sa hakkad tegelema ühise põllumajanduspoliitikaga. Seda ei saa välistada. Äkki sa valgustad Riigikogu suurt saali, mida sa arvad ühisest põllumajanduspoliitikast? Ja teine, sellega seonduv küsimus on selline. Kui sa saad sinna ametisse, siis see tähendab seda, et sa ei ole enam Eestist esitatud kandidaat, vaid sa oled üks volinikest. Sa ei saa enam lähtuda ainult Eesti huvidest. Kuidas sulle tundub, kuidas sa sellest rollikonfliktist üle saad? Kas sa Eestile suudad "ei" öelda, kui vajaduse korral peab seda tegema?

16:58 Kadri Simson

Ma tean, et Eestil on Euroopa tippametnike seas tugevaid liitlasi. Aga volinik tõepoolest ei saa võtta Eesti parlamendilt ega ka Eesti Vabariigi valitsuselt juhtnööre või tegevussuuniseid. Volinik seisab kogu Euroopa ühise hea käekäigu eest. Küsimus aga oli, mis minust saab, kui minust saab põllumajandusvolinik. Üldiselt ma arvan, et see on positsioon, millele on päris tugev konkurents. Mitmes väga mõjukas Euroopa Liidu liikmesriigis on põllumajandus üks olulisimaid valdkondi, mida Euroopa Liiduga seotakse. Loomulikult on meie regiooni riikidele üks olulisimaid eesmärke see, et toetused eri ajal Euroopa Liitu astunud riikidele jätkaksid võrdsustumist. Ma üldiselt arvan, et õppimisvõimelise inimesena suudan ma ennast suhteliselt lühikese ajaga kurssi viia kõigi teemavaldkondadega. Seda eriti tänu sellele, et volinikul, kui ta ei ole asepresident, on väga tugev direktoraadi toetus. Ta saab kasutada professionaalsete bürokraatide aastakümnetega kogutud tarkusi.

17:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Oudekki Loone, palun!

17:00 Oudekki Loone

Aitäh! Hea ettekandja! Kõigepealt ma tahan teid tunnustada selle eest, et te tulite parlamendile oma plaane ja soove tutvustama. Sellega te näitate oma professionaalsust. See on suurepärane eeskuju. Tegelikult süüdistatakse Euroopa Liitu kui institutsiooni tihti demokraatia defitsiidis. Ja üks selle valdkonna probleemidest on asjaolu, et seadusandliku algatuse õigus on ülekaalukalt Euroopa Komisjonil, kellel, nagu teie ka väga hästi viitasite, ei ole otsest rahva mandaati. Nad on ametisse

nimetatud, mitte valitud. Euroopa Liidu kodanikel on väga keeruline mõjutada Euroopa Liidu poliitika n-ö päevakorda, seda suudavad teha peamiselt suurettevõtete lobiorganisatsioonid. Milline on teie seisukoht selle probleemaatika suhtes ja kuidas võiks Euroopa Liidu institutsionaalset ülesehitust reformida nii, et see vastaks senisest enam demokraatia nõuetele ja et kodanikel oleks seadusloome üle efektiivsem kontroll?

17:01 Kadri Simson

Aitäh väga sisuka küsimuse eest! Praktilises elus olen ma näinud ka positiivseid juhtumeid, kus kodanikel on õnnestunud välja tulla ideega, mis pole komisjoni seisukohast esmavaatlusel Euroopa Liidu tasemel kuigi oluline ja lahendust nõudev olnud, aga liikmesriikide soovil on algatuseni jõutud. Kui tuua üks selline näide, siis mõni aasta tagasi tehti Soome Vabariigis rahvaalgatus – meilgi on võimalik korraldada rahvaalgatus – loobuda igakevadisest ja -sügisest kellakeeramisest. Selle peale tõi Soome minister teema Euroopa Liidu transpordiministrite nõukokku, mille järel anti komisjonile suunis algatada vastav menetlus. Nii et ka sellistes väga argistes küsimustes on ühe liikmesriigi elanikel võimalik mingi protsess algatada. Selles küsimuses on komisjon osutunud väga innukaks, osa liikmesriike ei ole olnud valmis seda tempot järgima.

17:02 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Toomas Kivimägi, palun!

17:02 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra juhataja! Hea Kadri, tuline konkurent ja koostööpartner! Ma olen ühtaegu tänulik ja murelik. Olen tänulik selle eest, et sa oled tuliselt seisnud Rail Balticu eest, aga murelik sellepärast, et sa oled võtnud koalitsiooni erakonna, kes on Rail Balticu vastu. Ja kahjuks ei ole see nii pelgalt retoorikas, vaid leidnud kajastamist ka koalitsioonileppes. Sinna on saanud sisse sõnastus, et kui Euroopa Liidu järgmise finantsperioodi kaasrahastus ei ole selle projekti puhul vähemalt 81%, siis n-ö võetakse lahti Rail Balticu trass, kohalikud peatused ja ajakava. Just selline sõnastus paraku on. Kas sa suudad mind selle sõnastuse suhtes natukene rahustada või veel parem: kas sina volinikukandidaadina saad kinnitada, et sa igal juhul tagad selle, et Euroopa Liidu järgmisel finantsperioodil katab Euroopa Liidu raha vähemalt 81% Rail Balticu jaoks vaja minevast summast?

17:03 Kadri Simson

Lõplik otsus finantsperioodi mahtude kohta tehakse tõenäoliselt tänavu detsembris. Täna sel päeval me teame seda, et valdkonnaministrite ehk transpordiministrite nõukogus on otsustatud, et sellised projektid nagu Rail Baltic, mis tagavad liikmesriigile kiire ühenduse, mis seni on puudunud ja mille arendamine eelmise finantsperioodi aastatel on alanud, saavad jätkata sama rahastusmääraga, nagu lubatud. Sama on üle kinnitanud ka Euroopa Parlament. Nii et Rail Balticul on praegu kõik eeldused olla erandlik Euroopa Liidu jaoks prioriteetne projekt, mis saab kõrgema määraga rahastatud kui tulevikus algatavad sarnased projektid. Loomulikult me peame Eestis teadma, et kui rahastuses tekib märkimisväärne puudujääk, siis millised on lahendused, kuidas edasi. Seesama küsimus on üleval ka Lätil ja Leedul. Praegu me aga vaatame tulevikku väga positiivselt, sest kõik senised etapid on läinud nii, nagu me soovime. Aga kuni lõplikku kinnitust ei ole, peab meil varuks olema variant B, mida teha siis, kui rahastus ei vasta ootustele.

17:05 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kaja Kallas, palun!

17:05 Kaja Kallas

Aitäh, Riigikogu aseesimees! Hea Kadri! Mina olen osalenud väga paljudel Euroopa Komisjoni volinike kuulamistel ja selles valguses võin öelda, et ma olen kindel, et sa saad seal suurepäraselt hakkama. See on küll keeruline töö, aga igal juhul sa oled tugev kandidaat. Minu küsimus puudutab Euroopa Liidu kliima- ja keskkonnapoliitikat. Me teame, et seoses sellega on söe- ja ka põlevkivielektri hind läinud nii kõrgeks, et see ei ole enam konkurentsivõimeline. Ja loomulikult on küsimus, mis saab nendest regionidest, keda see puudutab: mis saab söekaevandustest ja meil Eestis põlevkivikaevandustest?

Meil on selline piirkond Ida-Virumaa, muudes riikides on omad piirkonnad. Mida sa plaanid teha selleks, et Ida-Virumaa saaks nendest abiprogrammidest osa? Siia maani on keskendunud ainult söepiirkondadele ja seda Eesti valitsuse passiivsuse tõttu.

17:06 Kadri Simson

Kliimapoliitika arutelud on senimaani toimunud keskkonnaministrite formaadis. Me teame, et Euroopa Liit on endale esitanud väga suured ambitsioonid, eriti CO₂ emissiooni vähendamiseks. See paratamatult raskendab ka põlevkivielektrienergiat tootvate ettevõtete olukorda turul. Euroopa Liidu abiprojektid, mis on mõeldud eelkõige söetootmispiirkondadele, kätkevad sotsiaalseid ümberõppe võimalusi ja neid võimalusi saab ka Eesti Vabariik praegu nendele töötajatele pakkuda. Samas, me saame ise otsida võimalusi, et energeetikud saaksid energiasektoris jätkata ilma ümber õppimata. Ma arvan, et esimeses järjekorras peaks Eesti leidma võimalusi, kuidas jätkata elektrienergiat eksportiva riigina, ja kasutama nende inimeste professionaalseid oskusi valdkonnas, milles töötamiseks nad on koolitatud. Kui on küsimus, kas Eesti peaks kõigis Euroopa Liidu projektides aktiivselt kaasa lööma, siis jah, ma olen nõus. See söepiirkondade abistamise programm on tõstatatud mitmel korral ja minu teada ka Eesti valdkonnaministriumid on oma esindajad sinna tööühma saatnud.

17:07 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valdo Randpere, palun!

17:07 Valdo Randpere

Aitäh! Kadri, ka minu arvates oled sa hea kandidaat. Nii et ega mul väga palju sult küsida ei olegi, rohkem edu soovida. Aga siiski üks küsimus, mis haakub natuke nii su eelmise ametiga kui loodetavasti ka tulevasega. Kas sina majandusministrina või siis tulevikus -volinikuna – kuigi sa otseselt Eesti huve enam seal esindada nagu ei saa, kui head tooni silmas pidada – kavatsed võtta üles Eesti lennuühenduste teema või tõsta lauale üldse lennuühendused sellistest väikestest tupikmaadest, nagu Eesti mõnes mõttes on? Meist teisel pool on Euroopa Liidu piir ja ometigi meile kehtivad riigiabireeglid, mille tõttu meie lennukompaniid üksteise järel maadlevad finantsraskustega. Meil tegelikult võiks ju olla mingi hea põhjendus, miks neid reegleid peaks muutma. Paljud on lubanud, et nad tõstatavad selle teema ja lahendavad probleemi, aga siia maani me tulemust näinud ei ole. Kas sina teed selle ära?

17:08 Kadri Simson

Täna küsimuse eest! See oli üks teema Eesti eesistumise ajal, kui meie võõrustada olid mitteametlikul transpordiministrite nõukogu kogunemisel ülejäänud Euroopa Liidu transpordiministrid ja loomulikult ka transpordivolinik. Me arutasime Euroopa Liidu karme riigiabireegleid, mis vähendavad ühenduste võimalust perifeersetal Euroopa Liidu aladel, kus tegu on sageli lennuühenduste lõpp-peatustega. Neid lennujaamu ei kasutata vahelennujaamadena. Selline on meie kauge kant, Lõuna-Euroopas on säärased mõned saareriigid. Selle kohta on Euroopa Komisjon tellinud uuringuid. Aga tõepoolest, reeglite lõdvendamiseni selliste riikide probleemide lahendamisel jõutud ei ole, sest praegu on lennunduses head ajad. Lennuühenduste arv kõigis – kui ma ütlen kõigis, siis ma võib-olla ei ole faktitõpne, aga enamikus – Euroopa Liidu riikides on märkimisväärselt kasvanud. Aga see probleem on laual olnud, see oli ka üks teema Eesti eesistumise ajal. Kindlasti, kui lennunduses enam nii hea aeg ei ole, on see meie jaoks ja teiste sarnases olukorras olevate liikmesriikide jaoks eriti valus.

17:10 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Anti Poolamets, palun!

17:10 Anti Poolamets

Lugupeetud ettekandja! Brexiti üks põhjus on liigne võimu koondumine Brüsselisse, jätkuv föderaliseerumine. 2018. aasta tõi lisaettepanekuid täiendavaks föderaliseerumiseks. Üks neist oli majandusvolinik Moskovici ettepanek euroala ühise eelarve kohta ja teine Macroni ettepanek ühisarmee loomise kohta. Mida te arvate nendest ettepanekutest?

17:10 Kadri Simson

Ettepanekuid on tulnud ju ka teiselaadseid. Eesti jaoks, kes me oleme erand, võib ehk elevust tekitada ettepanek, et kogu Euroopa Liidus võiks kehtida minimaalne ettevõtte tulumaksu määr, või siis viimastel päevadel välja käidud idee, et kogu Euroopa Liidus võiks olla sama miinimumpalk. Nii et oleneb, millist valdkonda me vaatame. Mõnes valdkonnas, kus Eesti on oma arengus mõnevõrra tagasihoidlikumal positsioonil, eriti sotsiaalvaldkonnas, me kindlasti võidaks. Mis puutub kaitsekoostöösse, siis ma arvan, et Euroopa Liidul ei tasu teha NATO kõrvale paralleelstruktuuri. NATO ongi kaitseorganisatsioon ja kõigil Euroopa Liidu liikmesriikidel, kellel on olnud soov teha sellisel tasemel kaitsekoostööd, on olnud võimalus NATO-ga liituda. Föderaliseerumise laiemas plaanis aga peavad heaks kiitma kõik liikmesriigid. Selliseid algatusi ei hakata kokku leppima, ilma et neil oleks ülemkogu heakskiit. Me teame, et kerge käega valitsusjuhid selliseid otsuseid langetama ei hakka.

17:12 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kalvi Kõva, palun!

17:12 Kalvi Kõva

Aitäh! Vaieldamatult, Kadri, oled sa väga hea kandidaat, aga olen tsipakene su pärast mures. Valitsus, kes sind kandidaadiks esitas, on meil ju täpselt selline, nagu ta on. Ja kui sa sinna Euroopasse lähed, siis kodus on su erakonnal üks selline partner, kes on arvanud, et Euroopa Liidu peaks laiali saatma, et meil eksisteerib süvariik ja tegutsevad kõik need Euroopa Komisjoni käsilased jne. Kuidas sa selle kaksikeluga hakkama saad?

17:12 Kadri Simson

Hea Kalvi! Eks mures olemine kuulub eestlaste põhiolemusse. See, et sa oled mures, ei pane mind kuidagi rohkem muretsema. Aga mis puutub sellesse, et mind saadab oma otsusega kandidaadiks just praegune valitsus – ma muuseas eeldan, et selliseid küsimusi võib tulla ka Euroopa Parlamendis enne hääletust –, siis mina tuginen valitsuse koalitsioonileppele ja sellele, mis on seal kokku lepitud. Nii nagu eelmine valitsus, pidas ka see valitsus väga oluliseks, et esimene koalitsioonileppe peatükk on välis- ja julgeolekupoliitikast. Seal kinnitatakse, et meie välis- ja julgeolekupoliitika lähtub Eesti riigi huvidest, et me teostame seda, kuuludes Euroopa Liitu ja NATO-sse, ja et meile on oluline Euroopa Liidu ja NATO ühtsus ja koostöö. Aga loomulikult on meie kui rahvusriigi õigus öelda, et me näeme Euroopa Liitu riikide liidu, mitte liitriigina. Ja nii on see ka koalitsioonileppes kirjas.

17:14 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Selle päevakorrapunkti arutelu ajal on igal Riigikogu liikmel õigus esitada ettekandjale ainult üks küsimus. Läheme edasi. Andres Metsoja, palun!

17:14 Andres Metsoja

Aitäh, hea eesistuja! Hea Kadri! Olgugi et me saime Pärnu linna peaaegu sama suureks kui Berliin, tundub, et see jääb sulle ikkagi väikeseks ja järgmised kohalikud valimised tulevad Pärnus selle võrra igavamad. Aga kahtlemata suur tänu sulle koostöö eest nii lennujaama, Rail Balticu kui ka Via Baltica arendamisel! Aga minu küsimus tuleb algatuse kohta, mida on valitsuskabinetis kui eriplaneeringut arutatud. See on Tallinna–Helsingi tunnel. Mis tundega südames sa asud Euroopa poole tee ja kuidas sa sellesse projekti rahastamise seisukohalt suhtud? Kas Hiina kapitali kaasamine võiks olla hea plaan? Ja kui suur on võimalus, et projekti rahastatakse ka Euroopa Liidu toetusena?

17:15 Kadri Simson

Üks Tallinna–Helsingi tunneli esimesi etappe oli Euroopa Liidu kaasrahastusega tehtud uuring, mille eesmärk oli prognoosida, kui palju see maailma kõige pikem veealune tunnel maksma võiks minna. Sellest tulenevalt leidsid Eesti ja Soome valitsus, et see tunnel võiks olla kahe riigi koostöö projekt ja ka Euroopa Liidu projekt – selles mõttes, et rajatis vastaks kõigile Euroopa Liidus kehtivatele tehnilistele nõuetele ja muudele standarditele. Nii et kui seda tunnelit ehitama hakatakse, siis keskkonna ja ohutuse valdkonnas mitte mingit kriteeriumide alandamist ei tule. Tõsi on see, et Euroopa Liidus ei ole seni ühtegi suurt infrastruktuuriobjekti Hiina riigi laenuga ehitatud, samas on sadamaid, raudteid ja teisi objekte väljaspool Euroopat hiinlased ehitanud küll. Me oleme kohtunud tunneli arendajatega ja

tõenäoliselt see rahastus ei tuleks ilma selleta, et liikmesriigid annavad ehitamisele väga suured garantiid. Millalgi on vaja teha otsus, kas selline projekt ja nii suur rahastus väärrib tulevikus liikmesriigi garantiid.

17:16 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Heiki Kranich, palun!

17:16 Heiki Kranich

Aitäh! Hea Kadri! Minu poolt saad sa ka head soovid kaasa! On suuri asju, on väikseid asju, kindlasti ei ole need võrreldavad, aga inimesed loovad nende vahele seoseid. Sa ütlesid, et üks sinu lemmikteemasid on transport ja nutikad transpordilahendused. Aga minuga võttis natuke aega tagasi ühendust üks minu valija Hiiumaalt, kes ütles, et kui Kadri Simson läheb suuri transpordiprojekte nutikaks tegema, kas siis ei või juhtuda niimoodi, nagu Hiiumaa laevaühendusega juhtus. Hiidlased olid lõpuks õnnetud, kurvad ja mõni isegi kuri. Aita mul seda inimest lohutada! Kas loodad suurte asjadega hakkama saada, ka transpordi valdkonnas?

17:17 Kadri Simson

Jah, tõepoolest pean tunnistama, et aasta tagasi suurel reedel oli mereseis madal ja paljudel hiidlastel jäi pärast pühi mandrile naasmata. Aga sellest tehti järeldused. Rukkirahu kanal on süvendatud ja kõigiks järgmisteks aastateks on süvendamiseks vajalikud rahasummad eelarvestrateegias planeeritud. Nii et tulevikus ei tohiks madal merevesi, mis otseselt transpordiministrist ei sõltu, laevaühendust takistada.

17:18 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Andres Sutt, palun!

17:18 Andres Sutt

Aitäh! Hea volinikukandidaat! Ka mina soovin teile edu kõikidel järgmistel kuulamistel ja ootan põnevusega, kuidas läheb. Ütlesite enne, et olete väga veendunud eurooplane, Euroopa Liidu toetaja. Samas on viimastel aastatel järjest enam kõlanud euroskeptikute häält – püütakse näidata, et kõik halb tuleb Euroopast või täpsemini Brüsselist. Mida te kavatsete volinikuna teha, et kõhklejad näeksid Euroopa Liidus vähem probleemi ja rohkem võimalust?

17:18 Kadri Simson

Aitäh väga laiapindse küsimuse eest! See, et ma olen uskunud Euroopasse, käib ehk minu ajalooga kaasas. Võib-olla mõned teist mäletavad, et kui Eesti oli astumas Euroopa Liitu, siis ainus erakond, kus käis elav arutelu, kas referendumil seisukoha võtmine, jah või ei ütlemine peaks olema igapäevase sündmetunnistuse asi, oli Keskerakond. Toona pöördus päris suur hulk Keskerakonna juhatuse liikmeid, mina nende hulgas, erakonna poole, me soovitasime hääletada kongressil jah-vastuse poolt. Mida ma nüüd teha saan? Kõige rohkem suurendab usku Euroopasse see, kui Euroopa regioonina areneb, areneb positiivses suunas, pakub inimestele häid võimalusi tööhõive näol, noortele aga ka parema hariduse näol. Euroopa peab suutma teiste suurte majanduspiirkondadega konkureerida. Seetõttu peaksid volinikud suutma innustada innovatsiooni arendamist, pärssida bürokraatiat ja teha oma igapäevase tööga asjajamine Euroopas konkurentsivõimelisemaks.

17:20 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kristina Šmigun-Vähi, palun!

17:20 Kristina Šmigun-Vähi

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud Euroopa Komisjoni liikme kandidaat! Mulle te olete ka väga sümpaatse mulje jätnud. Aga mul on küsimus. Te nagu pooldate Euroopa Liitu ja ma olen täiesti veendunud, et te saate hästi palju Eesti jaoks ära teha, tehes koostööd Euroopa Liiduga. Aga miks te

jätsite hääletamata küsimuse puhul, kas Euroopa Liidu lipud võiksid kaunistada Valget saali? Kas teile ei meeldinud, kuidas siin istungil, ütleme, kogu see protseduur oli üles ehitatud, või mis põhjus on, et te jätsite hääletamata? Ja kas te arvate, et see on hea signaal Euroopale?

17:21 Kadri Simson

Aitäh küsimuse eest! Ma üldiselt olen veendunud, et sellises formaadis arutelu, nagu meil siin lippude üle oli, ei mõju hästi ei Riigikogu üldisele kuvandile ega ole ka mõistlik asjade lahendamise viis. Kui ma saan Riigikogu juhatusele midagi soovitada, siis ma soovitan vaatamata sellele hääletustulemusele minna kõigile fraktsioonidele sobinud kompromissile, et Eesti parlamendis oleks aukohal kõigi oluliste organisatsioonide ja ka Eesti Vabariigi lipud. Ja nende lippude koht oleks kohe meie sissepääsu juures. Ma arvan, et olukorras, kus meid just valiti ka ÜRO Julgeolekunõukogu mittealaliseks liikmeks, võiks seal Eesti, NATO ja Euroopa Liidu lipu kõrval olla ka ÜRO lipp. Miks ma ei hääletanud? Võib-olla te märkasite, et ma küsisin enne hääletust, mida me hääletame. Ma saan aru kõigi innukusest alati hääletada ja võtta seisukoht, aga kui küsimus on korralikult formuleerimata, siis mõnikord tasub seisukohta mitte võtta.

17:22 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Riina Sikkut, palun!

17:22 Riina Sikkut

Aitäh, hea juhataja! Hea Kadri! Mina arvan ka, et sa oled väga hea Euroopa Komisjoni liikme kandidaat. Kui meil oleks vaja siin hääletada, siis mina hääletaksin sinu poolt. Oma kõnes sa ütlesid ilusti, et sa oled Euroopa-meelne liberaal. Aga kas sa näed mingit ohtu, midagi ebameeldivat selles olukorras, et näiteks Mart Helme on vastates Andres Kuuse küsimusele, mis on süvariik, öelnud, et need on eriteenistused, kes töötavad Euroopa Komisjoni huvides? Ja tõesti Martin Helme kinnitas, et tema majandus- ja rahaliidu süvendamist ei toeta. Kui Eesti ministrid Euroopa tasandil niisuguseid seisukohti esindavad, kas sul siis võiks olla voliniku rollis keeruline olla või mis positsiooni sa Eesti suhtes siis võtad?

17:23 Kadri Simson

Ma üldiselt arvan, et igal poliitilisel jõul on õigus oma seisukohti väljendada, isegi siis, kui need konkurentide seisukohtadega kokku ei lange. Selline eluterve skepsis tuleb tavaliselt – olge siin ettevaatlikud! – erakondadele tugevamalt külge siis, kui ollakse opositsioonis. Valitsuses olles igapäevast tööd tehes on võimalik näha, kuidas otsused tegelikult sünnivad ja et neid ei tekita salapärased jõud, vaid neil on loogilised algpõhjused. Sageli on need poliitilised otsused, mida teeme me ise.

17:23 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Henn Põlluaas, palun!

17:24 Henn Põlluaas

Aitäh! Hea Kadri! Ega mul tegelikult küsimust ei olegi. Ma loodan, et Eesti hüved ja huvid on sul ka seal kaugel südames, ja ma soovin sulle palju edu ja jõudu ja jaksu selleks!

17:24 Kadri Simson

Aitäh, hea Henn!

17:24 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tarmo Tamm, palun!

17:24 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud volinikukandidaat, hea kolleeg ja erakonnakaaslane Kadri! Siin kolleegid esitasid hiljaaegu küsimuse, mis saab siis, kui sulle antakse põllumajandusvoliniku portfelli. Minu arvates see on üks hinnatumaid ja väärtuslikumaid portfelle üldse selles valikus, mis seal on. Kolmandik eelarvet kuulub selle voliniku töövaldkonda. Kas sa võiksid öelda Eesti ja ka teistele Balti põllumeestele, et sa teed selle nimel kõik, et see portfelli omaled saada?

17:24 Kadri Simson

Hea Tarmo! Ma olen täiesti nõus, et see on üks hinnatumaid portfelle just selle kaalukuse ja rahalise mahu mõttes. Päris mitme liikmesriigi arvates on üks olulisimaid Euroopa Liidu plusse see, mida ühenduses on tehtud põllumajanduse heaks. Ma peale Soome volinikukandidaadi ja paari ametis jätkava volinikukandidaadi isiklikult kedagi ei tea, aga mul on kuri kahtlus, et mõni liikmesriik esitab põllumajandusvoliniku kandidaadiks põllumajandusministri kogemusega inimese. Seega see konkureerimine oleks päris keeruline. Aga loomulikult, kui mingil põhjusel arvatakse, et Eesti tugeva põllumajandustraditsiooniga maana väärrib just seda portfelli, siis vastu vaidlema ma ei hakka.

17:25 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Urmas Kruuse, palun!

17:25 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt Kadri Simson! Kindlasti soovin ka omalt poolt edu, jõudu ja vastupidamist nendest kadalippudest läbiminekuks! Aga mul jäi natuke kõrva kriipima hea kolleegi küsimus, mille peale te ütlesite, et ei saanud aru, mille üle tuleks hääletada. Kas te panite tähele, et meil oli kaks hääletust ja enne seda, kui toimus Riigikogus teine lipuhääletus, öeldi väga selgelt, mida me hääletame? Ma isiklikult küll arvan, et euroliidu lipp oleks võinud Valges saalis seista juba sellest hetkest saati, kui me liitu astusime. Sellist hääletust ei peaks üldse siin majas olema. Aga kui tulevane komisjoni president küsib teie käest, hea Kadri, miks te jätsite nupule vajutamata, siis mis te talle vastate?

17:26 Kadri Simson

Ma arvan, et selline hääletus Riigikogu saalis ei olnud kohane. Ka arvan ma, et Riigikogus on kindlasti olemas koht ka Euroopa Liidu lipu jaoks. Seda, et Euroopa Liidu lipp pannakse auväärsele kohale, ma toetan. Ma toetan ka seda alternatiivi, mis välja käidi – küsimus ei ole ainult ühes organisatsioonis, kuhu me kuulume, tähtsaid organisatsioone on veel mitu.

17:26 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Austatud ettekandja, rohkem küsimusi teile ei ole. Suur tänu vastamast! Avan läbirääkimised. Keskerakonna fraktsiooni nimel, palun, Anneli Ott!

17:27 Anneli Ott

Lugupeetud istungi juhataja! Head kolleegid! Euroopa Komisjonil on Euroopa Liidus vastutusrikas ülesanne. Ühtegi Euroopa Liidu seadust ei sünni, kui Euroopa Komisjon seda ei algata. Euroopa Komisjon hoiab silma peal Euroopa Liidus tehtud kokkulepete täitmisel. Komisjon seisab Euroopa Liidu ühiste väärtuste eest ja hoiab järge liidu eelarve kulutamisel. Komisjon hoiab Euroopa Liidu institutsioonide vahelise võimu tasakaalus. Selle tõttu oleme pidanud tähtsaks, et Euroopa Liidu Komisjoni liikmete arv vastaks liikmesriikide arvule.

Eesti esindaja kohalolu Euroopa Komisjonis on oluline. Euroopa Komisjon toimib ühise vastutuse põhimõttel. Kõigil komisjoni liikmetel on otsuste tegemisel võrdne sõnaõigus. Euroopa Komisjoni liikmed peavad küll oma töös esindama laiemalt Euroopa huve, aga inimestena me peegeldame oma tööd tehes paratamatult seda, kes me oleme, millised on meie hoiakud, kogemused ja teadmised. Meie esindaja kaudu jõuavad Eesti hoiakud ja teadmised ka komisjoni otsustuste laua taha. Tegemist on selgelt ühe kõrgema ametikohaga, kuhu Eesti oma esindaja saadab. Eesti esindaja Euroopa Komisjonis peab olema laia silmaringiga, asjatundlik, avatud ja julge. Olen veendunud, et selles töös tuleb abiks pikaajaline parlamenditöö kogemus, mis tagab ka laiemal Euroopa Liidu poliitilise süsteemi tunnetuse. Euroopa Komisjon peab aktiivselt suhtlema Euroopa Liidu liikmesriikide parlamentidega ja oskama leida kompromisse Euroopa Parlamendi fraktsioonidega.

Head kolleegid! Meie huvides on, et Euroopa Komisjon jätkaks tööd euroala ning siseturu tugevdamise, liikmesriikide parema koostöö, kodanike turvalisuse ja stabiilsuse tagamise nimel Euroopa Liidu naabruses. Me vajame Euroopa Komisjoni, kes innustaks järgmise viie aasta jooksul erasektorit aktiivsemalt panustama innovatsiooni ning teadusesse. Euroopa Liidu tulevase eelarveraamistiku kokkuleppimisel ja Ühendkuningriigi ning Euroopa Liidu heade tulevikusuhete seadmisel on Euroopa Komisjonil samuti oluline roll. Täiesti selge on ka see, et tuleb leida lahendused kliimapoliitikas. Ees on

põnevad ning vastutusrikkad arutelud ja otsused. Komisjoni liikmel tuleb julgelt seista Euroopa Liidu aluslepetes toodud põhimõtete eest, nagu inimväärikuse ja inimõiguste austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus ja õigusriik. Õiglaselt tuleb kaasata Euroopa Liidu seaduste ettevalmistamisel suuri ja väikesed huvigruppe. Tuleb kommunikeerida otse ja selgelt Euroopa Liidu otsuseid nii Brüsselis kui ka liikmesriikides kohapeal.

Head rahvasaadikud! Kadri Simsonil on Eesti Euroopa Liidu eesistumise ajast kogemus konkurentsivõime ja Euroopa ühendamise teemade vedamisel. Minister, kelle vastutusallas on transpordi- ja energiasektori arengukavad, ei saagi muudmoodi, kui olla hästi kursis ka kliimateemadega. Euroopa võlakriisimeetmete kokkuleppimise ajal oli Kadri Simson Euroopa Liidu asjade komisjoni liige. Pole kahtlustki, et meie Euroopa Komisjoni liikme kandidaat sobib sellele ametikohale hästi. Tegemist on laia haardega poliitikuga, kes on end eri ametites piisavalt tõestanud. Kadri Simson on töökas, rahva seas tuntud, julge ja vajadusel ka piisavalt sõnakas. Olen veendunud, et Kadri saab Euroopas Eestit esindades suurepäraselt hakkama. Meie fraktsioon toetab volinikukandidaati ja teda toetab ka kogu Keskerakond. Meie volinikukandidaat ja samuti Keskerakond esindavad Euroopa Parlamendis Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidus kokku lepitud ühiseid põhimõtteid ning Keskerakond jätkab koostööd selles poliitilises grupis. Kadri Simson on selles kontekstis olnud erakonna eestkõneleja ja teda tuntakse hästi ka Euroopa Liidu poliitilistes koridorides. Euroopa Komisjonil on Euroopa Liidus ülioluline roll. Mida asjatundlikum ja eripalgelisem on komisjoni liikmeskond, seda tulemuslikumalt see toimib. Mida parema kvaliteediga ettepanekuid Euroopa Komisjon pakub, seda kvaliteetsemad on ka Euroopa Liidu lõppotsused. On tähtis, et Eestit esindaks Euroopa Komisjonis võimalikult professionaalne poliitik, sest seal tuleb rääkida asjadest Euroopa Liidus ning need ei ole alati kõige kergemad. Ent ka raskemaid vaidlusteemasid on vaja laual hoida. Nii tegutsedes ei kaota me oma kodanike usaldust ega toetust. Kadri on olemas kõik isikuomadused selleks, et olla hea volinik ja tugevdada kogu Euroopa Komisjoni. Keskerakonna fraktsioon toetab Kadri Simsoni kandidatuuri Euroopa Komisjoni voliniku kohale. Täna tähelepanu eest!

17:32 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Kalvi Kõva, palun, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nimel! Viis minutit.

17:33 Kalvi Kõva

Hea Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Esmalt märgin, et Euroopa Komisjoni liikme kandidaadi kuulamine siin Riigikogu suures saalis on ülimalt tänuväärne tegevus. Eelmine kord meil seda võimalust ei olnud, kandidaati kuulati ELAK-is. Riigikogul aga peab olema võimalus saada otseallikast teada, millised seisukohad on Eesti riigi võimalikul kandidaadil Euroopa Komisjoni voliniku kohale, mida ta arvab Euroopa Liidust ja selle tulevikust. Nii et otsus, mis kunagi ka Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni häältega langetati, on igati õigustatud.

Kadri! Tahan sind tänada, et sa tulid meie ette, olles väga põhjalikult ette valmistatud. Sinu ettekanne ja vastused olid sisulised ja sümpaatsed ning tõestasid, et Eesti kandidaat järgmisesse Euroopa Komisjoni koosseisu on kõigiti Euroopa-meelne. Meie arvates oled sa pädev seda ametit pidama. Pluss on kahtlemata ka see, et valitsuse esitatud seekordne kandidaat on naine.

Põhjust, Kadri, sind usaldada on veel ja veel, aga ometi on selle kohaga seotud ka üks suur mure. Ütlen selle kohe välja: seda muret tekitab üks kolmest valitsusliidu osapoolest. Jah, EKRE, teie olete sangpomm Kadri Simsoni jala küljes. Tegu on ju erakonnaga, kes aastate jooksul on korduvalt ja süstemaatiliselt näidanud üles vaenulikkust Euroopa Liidu vastu ja kelle liikmed on korduvalt rääkinud Eesti lahkumisest Euroopa Liidust, selle kokkuvarisemisest. Ja eriti, head sõbrad, olete te võtnud eesmärgiks siunata ja maha teha Euroopa Komisjoni. Värvikaid näiteid teie väljaütlemistest võiks panna Google'i otsingusse ja sealt tuleb neid lehekülgede kaupa. Teisalt on EKRE ministrid kiitnud heaks Euroopa Komisjoni liikme kandidaadi, kes peab vastama Euroopa Liidu lepingus ja Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud nõuetele. Skisofreeniline olukord nii sinu jaoks, Kadri, kui ka teie jaoks, hea EKRE fraktsioon. Sotsiaaldemokraadid leiavad, et seda EKRE-nimelist pommi on Kadriil väga raske, kui mitte võimatu oma jala küljest maha raputada – seda vähemalt seni, kuni EKRE kuulub valitsusse või pole tundmatuseni muutunud.

Aga hüva! Me loodame, et sa, hea Kadri, tuled viie aasta pärast tagasi paremasse Eestisse, nagu sa ühes hiljutises intervjuus ütlesid. Aitäh!

17:36 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Kaja Kallas, palun, Reformierakonna fraktsiooni nimel!

17:36 Kaja Kallas

Hea Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Mind ajendas sõna võtma Anneli Oti kõne siin puldis. Nagu ma juba ütlesin, ma arvan, et Kadri saab suurepäraselt hakkama nende kuulamistega Euroopa Parlamendis, mis on tõesti keerulised, võtavad kolm tundi aega. Kandidaat peab oma valdkonda väga hästi tundma. Ma usun, et kindlasti sa suudad selle kõik endale selgeks teha ja selle suurepäraselt läbi teha. Aga mind ajendas sõna võtma Anneli Oti kõne, kus ta viitas ALDE väärtustele. See on fraktsioon, kuhu meie Euroopa Parlamendis kuulume, ja need on väärtused, mida me kanname ja mida Kadri esindama peab. Siin ongi probleem. Probleem on selles, et kõik need väärtused, mida me peame euroopalikeks väärtusteks ja mis on ka Atlandi hartas kirjas – usuvabadus, vabadus puudusest, sõnavabadus, aga ka vabadus hirmust – on paraku väärtused, mida praegune valitsus laseb allavett. Nii et see on, nagu ütles Kalvi Kõva, väga skisofreeniline olukord. Tegelikult te ju toetate neid väärtusi, aga teie teod siin kohapeal räägivad sootuks midagi muud. Minu soov on, et te käiksite oma sõnade järgi ja neid väärtuseid tegelikult ka aus peaksite ja kaitseksite nii Eestis kui ka laiemalt Euroopas. Palju jõudu sulle seal!

17:38 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem fraktsioonidel läbirääkimise soovi ei ole. Lõpetan läbirääkimised. See päevakorrapunkt on läbi arutatud. Täna istung on lõppenud. Aitäh kõigile osalejatele! Kohtume homme!

Istungi lõpp kell 17.39